

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inse ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, posilano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
Vprašanjem glede inseratov nai se priloži znamka za odgovor.

Upraviteljstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Kraljeva ulica št. 5, priliko. — Telefon št. 304.

„Slovanski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki nai pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez posilave denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.
Poština plačana v gotovini.

Ne verujmo sladkim besedam ..

Kakor je v starem Rimu veljal izrek: Punicia fides, nulla fides, tako mora veljati med nami pravilo: Italica fides, nulla fides (laske obljube ne drže). Posebno sedaj, ko je podpisal Sentmargheritski dogovor. Kajti s tem dogovorom so Italijani dosegli vse, kar so hoteli, in sedaj imajo oni interes, da so sladki in dobri, da nas z dobroto zagugajo v spajanje in da jim verujemo ter s tem pozabimo na zasedeno ozemlje. In že se cedijo z Apeninov sladke besede, že obljublja sam Giolitti, da bo vpošteval naš življenjski na zasedenem ozemlju. Ker pa ni hotel dati obljube pismeno, vemo, da Italica fides ne drži in da bodo Italijani naše Primorice osleparili za njih pravice.

Po Giolittiju prihajajo vedno novi spravi glasovi, celo Millo postaja zmeren in se odreka nasilnim akcijam. In kakor smo že mi dobrodušni, bi ne bilo čudo, če bi verjeli tudi tem besedam, dasi zagotavlja v isti sapi Millo, da Dalmacije nikdar ne pozabi. Zato storimo dokaj boljše, če mahujemo na vse lepe besede italijanskega admirala in še zapomnimo samo eno, da Italica fides ne drži.

Kakor Millo, tako na tudi njegov vreden drug d'Annunzio pričenia gosti po spravljivi melodiji. Ali d'Annunzio je že zagodel toliko slabih melodij, kakor je nekoč dejal Giolitti, da tudi njegova poslednja melodija ne bo za nas sirenska. Niemu ne verujemo, tudi če ne mislimo na Italico fides.

Če pa je v našem spominu izrek o italijanski perfidnosti dosti globoko

vtisnjen, potem ne zadostuje, da samo ne verujemo, temveč da tudi ugotovimo, zakaj se nakrat porajajo tako številni klici po spravi.

Ker so trgovska pogačanja pred vrati, Italijanski imperijalisti se niso sili. Po nasičenju njihovega teritorialnega apetita, je ostala še neuglašena njih denarna žej. To pa si hočejo pogasiti pri trgovskih pogačanjih. Nikdar tega svojega namena ne morejo doseči bolje, kot tedaj, kadar smo mi spravljivi in dobrodušni. Zato pa vejejo z Apeninov tako spravljivi vetrovi, da bi tudi pri nas postalo ozračje enako. Ker se na moramo na drugi strani bati, da bodo naši izvedenci tudi malo zamudili in da bodo premalo pripravljeni, se moramo prav resno bati, da nam pripravijo Italijani novo St. Margherito, ki nas bo veljala ogromnih novcev in velikih žrtev.

Zato kličemo z vsem poudarkom, ne verjemite niti eni sladki besedi, ker znate, da velja za onkrat demarkacijske črte samo eno geslo: Italica fides, nulla fides.

Sklepite samo to, ker čisto sigurno znate, da je za nas dobro. Ne poslušajte onih, ki zaradi himnega dobička hočejo že jutri valiti vagono iz Italije, temveč zaupajte raje stoletni izkušnji, ki pravi vedno in vedno, da slep je, kdor Italiji zaupa.

Že zaradi eksperimenta sklenite kratek termin, ker tudi v najkrajšem terminu izpoznate, da je imel sovražnik glavni dobiček, a ne mi. In imeli boste možnost, da to napako popravite.

kupčijo (le priznamo svoj greh!) do tega so nas žal prisilile razmere. Ali sedaj pokažimo — in povejte to tudi v državnem zboru, da vas bo slišati čez meje naše kraljevine — da smo tudi mi suverena država in da nismo in ne bomo biti — hlapi! Če so druge članice antante zadovoljne, kakor je bilo čitati v antantnih listih, z vsakim direktnim sporazumom med Italijo in Jugoslavijo, nai sedaj uveljavijo svoj vpliv tudi pri svoji se-

članici; sicer pridemo znova do spoznanja, da je i njih bila le — fraza in »sacro egoismo«. Če pa se bo d'Annunzio še dalje norčeval iz vsega sveta, pa naj se mobilizira nekoliko armij ter se pokažejo vrata d'Annunzija z naše strani, če se Italija — vevlast! — ne more otresti tega komedijanta. Ne bodimo vendar salobarde!

Obmejni Slovenec.

Vatikanska politika in naš narod.

Dubroviški »Narode« priobčuje z ozirom na bodoči konzistorij objektivno pisan aktualen članek v zvezi s tradicionalno protislovansko politiko Vatikana, ki je vključil svoji katoliški internacionalni orijentiran populizma v italijanskem duhu.

»Narode« piše:

Iz Rima prihajajo vesti, da se je papež Benedikt XV. odločil sklicati na spomlad konzistorij, v katerem bodo izbrani novi kardinali, da izpolnijo prazna mesta svojih umirlih tovarišev. Do vojne smo pazljivo zasledovali razmere in odnose v Vatikanu ter smo vedeli, kake struje vladajo v njem in mnogo drugih stvari — toda evropska vojna je prekinila našo pozornost. Od takrat smo duševno odcepjeni od takšnih dogodkov. Vkljub vsemu temu pa je jasno, da je papež Benedikt XV. v zadnjem času nepravilno postopal napram našemu narodu. Na vsak način išče Vatikan nova pota svojih politik. Avstrije ni več! Diplomatični odnosi v Franciji se niso vzpostavili. Španija je na kraju evropske celine. Vatikan se približuje Italiji. Poleg tega je papež in večina kardinalov ter velik del rimskih cerkvenih dostojanstvenikov italijanske narodnosti. Tako bi se mogli razlagati gotovi pojavi, o katerih bi bilo bolje, da se v splošnem interesu niso zgodili. Sicer pa je vodil Vatikan vso politiko od vekov proti slovanstvu, ker je razdvajal vzhodne Slovane od zapadnih ter na ta način negoval sovraštvo med Slovani ene in druge vere. Evropska vojna je jasno dokazala kakšno sovraštvo je vladalo med večino katoliških Slovanov proti svojim bratom pravoslavne vere. Med tem ko so se Slovani pravoslavne vere izpovedovanja borili v prvi vrsti za svoj narod in potem za svojo vero, so se Slovani katoliške vere, avstrijski podaniki, pogosto bili v prvi vrsti za vero, o kateri so jim nenarodni svedeniki iz prižnice pronovedovali, da je v nevarnosti s strani Rusije in Srbije. Torej se je velik del katoliških Slovanov, zanehan po napačnem razumevanju katoliškega nauka, boril za ve-

ro, na katero ni jurisal ne srbski nacionalizem in ne ruski panslavizem, ter je pozabil, da mu je bližji Srb in Rus nego Nemeec in Madžar! Tako je vsaj bilo do ruske revolucije, ki je omajala vsako avtoriteto, torej tudi tudi versko. Napačno razumljena načela katoliške vere z ozirom na pravoslavne, so mogla obstajati, dokler je bila Avstro-Ogrska, ki je tvorila most katoliške propagande proti vzhodu. Poljski vojaiki iz Galicije so bili v boju proti Rusiji dobri Avstrijci, toda unijski pokret med galiskimi Rusi (Malorusi) je dovel do tega, da so ti Malorusi postali ogorčeni sovražniki Rusije za to, ker je caristična Rusija izpovedala pravoslavje. Naravno, da so bile izjeme tako med Poljaki kakor med Malorusi, toda — kakor smo poučeni — jako malo. V tem oziru je napravil med galiskimi Malorusi mnogo škodo Iovski unijski metropolit grof Sceptickij.

Naj bo, kakor hoče, stare Avstrije ni več. Vatikan mora uvideti in priznati, da nam je kot Slovanom in posebej kot Jugoslovenom večkrat storil krivico. Kardinal državni tajnik naj ve, da mu ne bomo pustili razbijati naših narodnih vrst v nobenem imenu in tudi ne v imenu vere. Rim ne sme delovati na to, da ne bodo naši svedeniki patrioti in iskreni sinovi svojega naroda. Srbi, Hrvati in Slovenci tvorimo sedaj, čeprav razdeljeni v tri vere, nacionalno celoto in hočemo skupno živeti v državi, v kateri mora biti z državnimi zakoni zamejen obstanek vseh treh ver, ki jih izpoveda ogromna večina Jugoslovenov. Država je nadvse.

Razumemo, da se v svetu dostikrat ne razume ali ne razumejo težek položaj Vatikana, ki mora pogosto laviirati med raznimi nasprotnimi strujami. Posebno v naši burni dobi, ki noče poznati nobene avtoritete. Toda to ne pomeni, da ni mogel ali moral Vatikan skozi stoletja voditi drugačne politike napram Slovanom!

Tudi pri nas se, kakor drugod in morda še bolj kakor drugod, pojavljajo gotovi verski pokreti, ki bi najbrž izostali, da je Vatikan drugače posto-

pal napram nam. Pokret za naravno cerkev, ki so ga po prevratu začeli radei katoliški redovniki, deluje za prekinjenje z Vatikanom. Sledili smo temu pokretu in smo videli, da je njegov glavni vzrok nenarodno prepričanje enega dela samostanskih svedenikov v Dalmaciji za časa vojne. Pokret se je pričel v srednji Dalmaciji. Pozneje so začeli njegovi provokatorji navajati tudi vzroke. V dobi vseh vrto-glavij, na katerih je bogata naša doba, bi bil mogel vendar ta pokret izostati.

Reformistični pokret enega dela katoliškega svedenštva nima izrecno nacionalnega značaja, kakršen je preje omenjen, zato se z njim ne bomo bavili. Na vsak način pa je pokret za naravno cerkev posledica protislovanske politike Vatikana. Zato so naši škofje kot sinovi svojega naroda dolžni, da epišejo v Rimu resnični položaj in da nastopijo istočasno kot patrioti in zagovorniki nedeljive domovine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Dolžni so, povedati papežu, da smo, čeprav katoliki in pravoslavni en sam odinveni državni narod, ki čuti edinstvo med seboj in napram ostalim Slovanom, pa nai bodo ti katoliki ali pravoslavne vere.

Časopisne vesti so nam javile, da bo papež prihodnje spomlad podelil tudi enemu našemu cerkvenemu starešini kardinalsko čast. To je zelo dobro, ker kakor vsi narodi želijo, da imajo svojega direktnega zagovornika pri papežu, tako bi bilo — upamo — tudi za nas koristno, da imamo enega ali več kardinalov. Spominjamo se francoskega časopisa, ki je izrazilo zadovoljstvo, ker je papež Pij X. v konzistoriju pred vojno izbral med francoskimi cerkvenimi poglavarji šest kardinalov, dočim jih je imela Francija preje nekaj manj. Zaman je govoriti, ker uživa Vatikan tako danes kakor preje velik ugled med civiliziranimi državami tako, da je celo protestantska Anglija, kjer je samo šest milijonov katolikov, stopila v začetku vojne v diplomatske odnose z Vatikanom.

Kardinali volijo papeža in vsak njihov glas je veliko vreden. Kardinalov mora biti 70, toda skoraj nikdar jih ni toliko pri volitvi. Ogromna večina kardinalov je italijanske narodnosti. Ta navada je zato, da je papež Italijan, ker je naravno, da bodo Italijani izvolili le italijanskega papeža. Ne vemo, kateri motivi v Vatikanu odločujejo v tej smeri, samo vemo, da je to krivica, ki bo morala prenehati. Zakaj ne bi dali tudi drugi narodi papeža? Papež kot Italijan ljubi najbolj Italijo. To je naravno. Dooči Benedikt XV. v razmerju z našo državo! Toda drugi narodi, ki so ravno tako katoliki kakor Italijani, tega ne morejo pre-

Vladi in novim poslancem.

Pod tem naslovom je prinesla 282. številka »Slov. Naroda« poziv na najenergičnejše postopanje napram Avstriji zaradi nemških nasilnosti na Koroškem. Ta poziv je bil na mestu, ker ima vendar Jugoslavija Avstrijo v prehranjevalnem oziru takorekoč v svoji oblasti. Nai se vendar res izvede resolucija, ki je bila stavljena, mislim, na zborovanju »Gospodstvskega Zvona«, da se ustavi takoj ves dovoz živil iz Jugoslavije, ako se Avstrija ne bo držala dogovorov v senzermski pogodbi! Ohlapno naziranje v koroških zadevah boji vsakega Jugoslovana, posebno pa nas, ki smo se borili za

svoje korotanske rojake, pustili tam heroja Malkaja in tvegali življenje. Sicer nam prihaja trpka misel, da obstajajo antanta in njeni ukrepi le za nas, ki smo slučajno bivši podaniki premagane Avstrije, dasi smo stali tudi z orožjem v rokah na antantini strani, ne pa za njene sovražnike — Avstričice.

To domnevo zopet vzbujajo najnovejše d'annunziade. Zato v dopolnitve omenjenega poziva tole: Časniki so poročali, da se hoče »pesnik-junak« pobotati z Rimom na naš račun. Pri teh vesteh se nehotre vprašamo, obstoje li rapalski dogovori ali ne. Da smo sklenili to krvavo

137

Fran Govekar:

Svitanje.

(Dalle.)

»Čitaj glasno! Nai poslušam še jaz besede najsvetejše knjige!«

In dr. Repič je čital, ona pa je napeto poslušala.

Pa mu je dejala:

»Kako krasno! Kako čudovito! Čitaj to še enkrat!«

In dr. Repič je čital drugič, tretjič in obema se je zdelo čim lepše, čim modrejše. A v duši jima je postajalo lažje, tišje.

Pa je Marijanica zopet usnula ter je dr. Repič čital sam dalje. In našel je mesto, ki za je pretreslo, navdušilo, očaralo s svojo modrostjo, svojo lenoto, grozo, vzvišenostjo in ostrušujočo nizkotošnostjo. »To prečitam Marijanici!« si je dejal. In čital je s strastjo dalje.

In čutil se je, da je človeštvo že pred tisoči in tisoči leti premišljalo, trpelo, iskalo, želelo in obsojalo prav vse isto in prav tako, kar in kakor premišljamo, trpimo, iščemo, si želimo in obsojamo dandanes.

Ni je zmote, zmage, poraza, dobrote, krivice, vrline, ne greha, ne lepote, ne zločina, ne ničesar, česar bi ne bil našel v Vodnikovih knjigi. Ničesar bistveno novega se ne dogaja, kajti vse je bilo že davno, davno. Življenje je najnesramnejši plagiat in izvirnost je najbolj nemogoča stvar na tej zemlji...

In nekega popoldneva je bil Vodnik zopet pri Repiču.

Marijanici se je prepro noči obrnilo na bo-lje in očitno hitro je okrevala. Se jo je bolel raztepeni in pohojeni život, a že je lahko gibala z rokami in nogami, nič več ni imela vročine, tek se ji je povrnil in že se je razgovarjala. Toda bila je še zelo slabotna, blede in nienabra-zek se je zožil in posušil.

Ko je slišala v sosednji sobi Vodnikov glas, je velela Lovrenčku, nai pokliče gospoda k njej.

Dr. Repič je pohitel k bolnici, a sklenila je dlani ter prosila:

»Dragi, z gospodom bi rada govorila sama. Sai mi dovoliš? Zaupala bi se mu rada... vse izpovedala.« Polle se to solze.

Sklonil se je preko nje, jo prijel za glavo, jo poljubil in dejal: »Le govori z njim! Priateljinai je. Zaupal sem se mu ves in lahko se mu zaupaš tudi ti.«

In poklical je Vodnika ter zaprl dvri za seboj.

»Hvala... tisočkrat hvala, častiti!« je pozdravila duhovnika.

»Čemu, predraga gospa? Nobene hvale ne zaslužim...«

»Dr. Repič in jaz reva, kaj ste nama bili v teh strašnih dneh. Nisva še prokleta in obsojena, dokler ste z nami vi! In on je šele danes prerujen: vaše besede in zlasti vaše svete bukve so ga šele prikovale in priklenile name, da se ne moreva poslej ločiti nikoli več!«

Vodnik je osupnil. Drugačen je bil njegov namen.

»Ne razumem,« je dejal v zadregi.

»Saj vem, da ste mu razložili vse, kar zahtevajo postave, cerkev, ljudje... Slišala sem vaju večkrat razgovarjati se... videla sem

njegove duševne boje... sama sem mnogo premišljala le eno: prava ljubezen, čista, globoka, nesebična ne more biti greh pred Bogom! Nai jo prepovedujejo človeške postave, nai obsojajo zli ljudje, nai jo proklinja sama cerkev: moja vest je mirna, ker Bog je najvišja ljubezen in On me radi ljubezni ne pogubi, nego dvigne k Sebi! Njegova volja je, da ljubim Repiča, in kar je Bog združil, človek ne sme ločiti!«

»Toda Kristus je učil: »Če žena ostavi moža in si vzame drugega, je prelomila zakon! In dejal je izrecno: »Ne prešuštvui!« — Nai se ne morete sklicevati, predraga gospa.«

»In vendar prav On je dejal, ko so pri-gnati prešuštnico k njemu farizeji, da bi jo obsodil, nai bo kamenana: »Kdor je brez greha med vami, naj vrže prvi kamen nanjo! In vsi so odšli v zavesti svojih grehov. Kristus pa je rekel: »Žena, kje so tvoji tožniki? Nihče te ni obsodil?« — Nihče, gospod,« je odgovorila. Ta-

krat je dejal Kristus: »Torej te niti jaz ne obsojam. Pojdi in ne greši več!« — In tista ženska je imela moža in je bila prešuštnica, ki so jo za-sačili v prešuštvu: jaz pa sem ostala brez moža in ko sem iz ljubezni šla z Repičem, sem skle-nila, da se k možu ne vrnem več. Prešuštnica je, ki ima dva različna moža obenem, jaz pa sem imela le dr. Repiča! To je bistven razlo-ček. In ko sem ostala pri njem, sem trdno ver-jela, da sem vdova — torej svobodna človek.«

»A zdaj veste, da imate — dva!«

»Ne, še vedno le enega, dr. Repiča. In ž njim ostanem! Po vsem, kar se je zgodilo, k možu ne morem več — bržčas me niti noče več — torej niti ne smem več. Čemu nai onesrečim dr. Repiča in sebe, ako s tem ne vrnem sreče

Kalano? — Pomislite, da je imel kralj David ženo Mihaelo, a se je združil z Abigajlo. Ali je bil prešuštnik? — A oženil se je še s tretjo ter nato še s četrto, peto, šesto in sedmo! Sedem žen! Ali je bil prešuštnik? — A David si je vzel še več žen in še več priležnic ter je z vsemi imel otroke. A ni bil prešuštnik: ker Bog ga ni prok-lel, nego je govoril z njim, ga vodil in blago-slavil v vseh njegovih dejanjih... In še si je po sili vzel David Batsebo, ženo lastnega po-veljnika, junaka. In tega moža je David ukazal postaviti pri oblaganju nekega mesta na najne-varnejšo točko ter ga je ukazal osamiti, da ga sovražniki lahko ubijejo. In ubili so ga, David pa je vzel Batsebo v svojo hišo ter mu je po-stala žena in mu je rodila Salomona! Skesal se je svojega zločina kralj David in Bog mu je od-pustil vse, vse... A kakor oče David je imel tudi sin, kralj Salomon, ženo, ki ji je pridruže-val drugo za drugo, dokler ni prekosil celo očeta ter je imel končno sedemsto žen kneginj ter tristo priležnic. Ali je bil prešuštnik? Ni bil, ker Bog ga ni proklet, nego se je razgovarjal ž njim, ga vodil in blagoslavil njegova dejanja in nehanja... In David in Salomon sta postala svetnika božja ter sta danes v nebesih ob nje-govi desnici. Z njima pa so tudi trume njunih žen, priležnic ter otrok... Vsi skupaj se vesele, da zro Boga iz obličja v obličje. Pojo mu hvalo, ker je modrejši in usmilenejši kot vse te člove-ške in cerkvene papirnatne postave, ki so prav tako brez srca in brez duše, kakor so bili oni, ki so jih napisali in ki zdaj zahtevajo, nai bi se ubogi ljudje ravnali po njih!«

sašati, ker vsak želi, da bi bil papež po možnosti iz njegove sredine. Val nacionalizma se ne bo ustavil pred sili Vatikana. Na vsak način bi ne smeli imeti Italijani več kardinalov nego drugi.

Na koncu pravi list, da bi bil kar-

dinalski časti najbolj vreden kotorski škof Uelini, ki je znan kot velik borilec za pravice svojega naroda, uzoren duhovnik in inteligenten književnik, ki je bil za časa vojne preganjan, a je v kljub temu držal visoko narodno zastavo.

Politične vesti.

= Spor v klerikalni stranki. Na dr. Kovačičev članek v »Stražici«, ki smo ga večeraj priobčili, odgovarjajo »Večerni list«, kakor »Slovenec«. »Večerni list« piše: »V mariborski »Stražici« sta se vzdignila dr. Kovačič in dr. Lenard in otvorila proti nam odločen in oster boj. Ker ne gre tu za kak časopisni spor, marveč za veličan in odločen del programa našega gibanja, smo pred svojo vestjo dolžni kot glasilo krščanskega socialnega delavstva, da zanesemo v to stvar popolno jasnost in se izognemo pri tem vsem ovinkom in vsakemu slepomisenju. Na to izvaja pisec dr. B. (t. j. najbrže dr. Besednjak): »Mi smo prišli do spoznanja, da za katoličanstvo ni hujskega strupa in ni večjega sovražnika kakor klečeplazenje pred državnimi mogotci, udušjanje interesov katoličanstva posamnim dinastijam in posamnim dvornim klikom... V okviru katoličanstva ima postava, ne le republika, temveč celo stanovsko svetjski sistem, če in v kolikor pospešuje je splošno dobro. Mi smo odločili za načelo ljudovlade, ker mislimo, da bomo tako lažje ubili bizantizem, militarizem in imperijalizem, in ker smo globoko prepričani, da se s pomočjo tega načela mora izvesti ujedinjenje z Bolgari, ki je eden najvažnejših ciljev naše nacionalne zgodovine...«

Tudi »Slovenec« je zavzel napram izvajanjem mariborske »Stražice« svoje stališče in pravi med drugim na uvednem mestu: »Po našem mnenju se imajo eventualna različna naziranja o kaki stvari razširiti v stranki sami, ne pa v časopisju; radi tega naš list meritno o tej stvari ni razpravljal, tem manj, ker je vprašanje oblike države za stranke s krščanskim svetovnim naziranjem relativna stvar, praktično, ne pa principijelno vprašanje. Če pa še kdo misli, da mora o takih vprašanjih razpravljati preko strankarske discipline v listih, potem moramo zahtevati, da se polemika med listi ene in iste stranke vrši mirno in stvarno.«

»Stražica« je pa udarila čez mejo strankarske discipline in dostojnosti, s čemur je napravila liberalnim listom samo — prezgodnje veselje...«

»Iz teh citiranih izjav »Večernega lista« in »Slovenca« je razvidno vsa dvoilična in dvoumna igra, ki jo igrajo v svoji najnovejši politiki naši klerikalci. »Slovenec« kot glavno glasilo se izogiba zavzeti precizno stališče v vprašanju državne oblike, njegov brat, ki ga »Slovenec« sicer sramežljivo označuje za neodvisno glasilo krščanskega socialnega delavstva, pa se istočasno zavzema z vso vehemenco za republiko in se ogreva celo za ruski svetjski sistem. Ta igra je prozorna. Klerikalci hočejo imeti v ognju istočasno dve železi. Ako zmaga v borbi za državno obliko monarhijo, o čemur ni dvomiti, bodo klerikalci naglašali, da so bili od začetka prepričani monarhisti, ako bi pa zmago slučajno načelo republike, ali celo načelo boljševiškega svetjskega sistema, bi se zopet lahko sklicevali na svoj »Večerni list«, ki si je v borbi za uresničitev republike, odnosno svetjske ideje, pridobil neveljavnih zaslug. Ta dvojna igra v klerikalni politiki je morda veliki potezna, praktična pa gotovo ni. Klerikalci skušajo sedeti na dveh stolihi, zgodi se jim pa prav lahko, da bodo končno obseleli na tleh med obema.

= Dr. Korošec 1. 1917 in sedaj. L. 1917, dne 7. maja so češki in jugoslovanski poslanci izdali proglas českoslovni in jugoslovanski narodu, kjer so protestirali proti nekim nameram takratne Seidlerjeve vlade. V proglasu, ki sta ga podpisala Čeh Stanek in dr. Korošec, čitamo tudi to-le: »Protestiramo proti napovedi državnooprave odcepjenja slovenskih dežel od celokupnega naroda SHS. Namen te odcepitve je germanizacija in nemška invazija na Jadransko morje.« Zdal po treh letih na delajo klerikalci isto, kar je takrat skušal Seidler; skušajo namreč odcepiti slovenske kraje od ostale Jugoslavije: in kaj pride potem? Korošec je to takrat sam povedal: Germanizacija in nemška invazija na Jadransko morje.

= O političnem položaju. »Večere« javlja iz Beograda: Po vseh znakih se more sklepati da so vse skupine strank za izpremembo poslovnika. Glede pri-sego so mišljenja deljena. Glede zasedanja konstituantne obstojata v glavnem dve mišljenji: Pašić predlaga da se konstituenta odgodi do 12. januarja, demokrati pa hočejo naj dela brez ozira na praznike. Predlagajo, naj se »Šekara« opravi po volitve odsekov in konstituiranje, potem pa naj se prekinejo seje. Člani odsekov bi imeli ostati v Beogradu in nadaljevati delo, da bi konstituenta meseca januarja mogla nadaljevati redno poslovanje. V razgovoru s Pašićem sta predlagala dr. Drin-ković in dr. Korošec, da se sestava nove vlade odgodi na Božič. V kandidaturi za predsednika konstituantne je prišlo do izpremembe. Pašić je izjavil Davidoviću, da stoji radikalna stranka na stališču, da mora biti predsednik konstituantne radikalce. Ta izprememba se pripisuje vplivu Protičeve skupine.

= Volitev predsedništva konstituantne. Narodno Delo poroča iz Beo-

grada: Na seji v sredo ustavodajne skupščine so se volili predsednik, trije podpredsedniki in tajniki. Izvolil se je tudi ustavni odsek 42 članov in odsek za izpremembo poslovnika. V četrtek se bodo seje odgodile preko božičnih praznikov.

= Podban dr. Roje odstopil. »Narodne Novine« objavljajo ukaz, s katerim se je na lastno prošnjo razrešil dolžnosti g. Milan Roje kot poverjenik za notranje stvari, ker je kot izvoljeni poslanec v konstituantno optiral poslaniški mandat in torej po zakonu ne more vršiti svoje uradniške dolžnosti. Ker je odstopajoči podban vodil tudi banke posle in ker se kraljeva vlada v Beogradu nahaja v demisiji in kot taka ne more definitivno izvesti popolitve banske časti, je po ukazu Nj. Vis. regenta poverjeno vodstvo poslov bana Hrvatske in Slavonije in poverjenika za notranje stvari, po činu najstarejšemu upravnemu uradniku kraljevemu bankemu svetniku dr. Teodorju Bošnjaku.

= Napetost v radikalnem klubu. Beograd, 21. decembra. V radikalnem klubu prihaja, kakor zatrjujejo, vsak trenutek do ostrih spopadov med Pašićem in Protičem. Protič hoče ustvariti reakcionarni blok proti demokratu, vendar mu to doslej še ni uspelo. Pašić pa je za pameten sporazum z demokratom. Iz tega vzroka je zahteval Protič, da naj radikalni člani izstopijo iz verifikacijskega odbora in naj zapisnika ne podpisajo. Pri celi tej akciji pa je ostal Protič sam. S svojo ostavko je Protič manifestiral, da ni več voditelj radikalnega kluba, marveč samo še razdorni element, ki hoče ovrniti in zavladavati delo drugih.

= Pašić in Davidović. Beograd, 21. decembra. Pašić je v daljšem razgovoru z Davidovićem priznal, da mu je delo oteženo v sled poslednjega Protiča, ki nikakor ni zadovoljen s tem da bi se sklenil pakt, po katerem bi imeli radikalci mesto ministrskega predsednika, demokrati pa mesto predsednika konstituantne. V sled teh zaprek je povabil Pašić Davidovića na sestanek ob 8½ zvečer v konstituantno, Davidović pa je izjavil, da v sled bolezni ne more priti, nakar je bil sestanek obeh politikov odgojen na jutri ob pol 9. dopoldne.

= Težkoče pri izbiri predsednika konstituantne. Beograd, 21. decembra. Glede izvolitve predsednika konstituantne se je pojavila nova težkoča. Dr. Krsteli, ki ga kandidirajo na predsedniško mesto demokrati, bi tega mesta tudi v slučaju izvolitve ne mogel sprejeti, ker njegov mandat še ni verificiran. Na isti demokratiški listi je bil izvoljen namreč dr. Trumbić, ki pa se doslej še ni izjavil, ali obdrži ta mandat, ali ga odstopi dr. Krsteli. Sam pa obdrži mesto na izvenstrankarski listi. V nekaterih političnih krogih se govori, da bi postal predsednik konstituantne dr. Trumbić. Mnogo verjetnosti tudi ta kombinacija nima, ker Trumbić nasprotuje v prvi vrsti radikalci. To se je najbolj jasno pokazalo v verifikacijskem odseku, kjer se je g. Stojan Protič iako preizključno izrazil o manifestacijah, ki so jih priredili dr. Trumbiću Dalmatinci. V radikalnih krogih samih pa se je pojavila nova kombinacija. Del radikalne stranke namreč ni za to, da bi se prepuštili demokratu mesto predsednika konstituantne in kandidirajo na to mesto Aco Stanojevića, ki je star voditelj radikalne stranke.

= Iz demokratskega kluba. Beograd, 21. decembra. V demokratskem klubu so se formirali sledeči odbori: ustavni odbor: dr. Kosta Kumanudi, dr. P. Angielinović, Gjaferbeg Mahir-ković, Voja Veljković, S. Vukosavljević, dr. Srgjan Budisavljević, dr. S. Sečurov, G. Nastasijević, M. Jakšić, dr. P. Angielinović, Gjaferbeg Mahir-ković, Juraj Demetrović in dr. Grga Angielinović. Odbor za poslovnik: Ribar, Tomljenović, Lukinić, Agatonović in Cubrovic. Odbor za statute: S. Gorgievski, Srgjan Budisavljević, P. Marković, G. Božović. Odbor za izdelanje delovnega programa: M. Radosavljević, Milan Pribičević, G. Žerjav, M. Jakšić, Andrija Radović. Redakcijski odbor »Demokratije«: Voja Veljković, Boža Marković, Voja Marinković, Kosta Kumanudi, K. Jovanović, V. Wilder, G. Žerjav, Jur. Demetrović, S. Sečurov, M. Jakšić, M. Grol, T. Radivojević, I. Šumenković, I. Spasojević, M. Stojančević. Administrativni odbor: M. Gjurčić, B. Radenković in D. Tašić.

= Stara pesem! Beograd, 21. decembra. V nadi, da se jim posreči postaviti močan reakcionarni blok, so pričeli radikalci zopet s svojo zavlačevalno taktiko. Tako je sprožil Pašić danes pred pričetkom seje ob 9. dopoldne demokratom senzacionalen predlog, da naj se danes seje konstituantne odgodi do 12. januarja, ne da bi se overilo tudi nesporne mandate, ne da bi se zbornica konstituirala in izvolila predsednika, to na zato, ker je baje treba pred prihodno sejo doseči sporazum glede spremembe poslovnika, posebnost na glede pri-seje. Pašić je ob tej priliki ponovno naglašal, da dobe demokrati mesto predsed-

nika konstituantne, jasno pa je bilo takoj vsem, da tiči za tem predlogom g. Stojan Protič, ki se pogaja z Radivojevićem, a doslej še ni dobil definitivnega odgovora. Demokratski klub je sklenil, da odbije ta predlog po odgoditvi seje, ker je treba postopati po poslovniku, po katerem je prva naloga, da se izvrši konstituiranje. Istotako so sklenili zemljoradniki, pa tudi komunisti so za nadaljevanje dela konstituantne. Demokrati so sklenili, da poda v imenu kluba v slučaju odgoditve slovesen protest poslanec Radović. Pod tem pritiskom so radikalci pristali na delo in na to, da se ne odgodi seje, nego da se vrši tudi jutri, v sredo, da se vidi, kaj bo.

= Protivnik Mandiću. Sarajevo, 21. decembra. Na včerajšnji seji trgovsko-obrtne zbornice se je razpravljalo med drugim tudi o vrašanju odškodnine onim, ki so bili oškodovani za časa demonstracij leta 1914. Nekateri so bili za to, da naj plača odškodnino pokrajinska vlada, drugi zopet so bili protivnega mnenja, češ, da je to stvar, o kateri se je razpravljalo na mirovni konferenci v Parizu in ki snada v vrašanje reparacije. Gospod Sava Vasić, član komore je predlagal, da se onim, ki so bili najbolj oškodovani in katerim se do danes še ni dala nikak odškodnina, da primerno odškodnino iz imetja bivšega namestnika deželnega glavarja dr. Nikole Mandića, ki ima premoženja v znesku več milijonov kron. Dr. Mandić nosi letno odgovornost za dogodke v letu 1914. Razprava o tem vrašanju se je nato odgodila ter sprejel proračun za leto 1921, ki znaša 997.100 K.

= Nesrečna Avstrija. Komaj se je z velikanskimi žrtvami zatrl štrajk javnih namestencev, ki je prinesel državi ogromno škodo, so začeli štrajkati poštni čoferi in vozniki ter je njihova stavka povzročila v državi veliko zmedo in jej prinesla veliko škodo. Vlada se je morala nadiť ter čofere ugoditi, zato pa se bodo morali znova dvigati ceni in tarife, da se pokrijejo višji stroški. Sedaj pa je začela Dunaj nova nesreča, ker so začeli stavkati natakarji in gostilničarji in restavracijah ter markerji po kavarnah. Veliko število teh prehranje-

valnih podjetij je zaprto in Dunajčani nimajo kje jesti ali zažutkovati. Nad tri četrtine dunajskih prebivalcev danes ne ve, kje iskati obedov in večerje. »Neue Freie Presse« piše: »Položaj države je strašen. Vsakdo mora računati z grozečo možnostjo resnične katastrofe. Bivši avstrijski finančni minister dr. Reisch se je izrazil, da je položaj Avstrije tako obupen, da je brez znanje pomoči, brez nujnega posojila država izročena pogini.« Pemagati Avstriji nujno in izdatno, ni samo človekoljuben, nego mednarodni problem, kajti zaradi Avstrije grozi nastati snevsnost političnemu gospodarstvu in socialnemu miru po vsej srednji Evropi. Avstrija potrebuje 85 milijonov funtov sterlingov, in dr. Reisch upa, da doživi 6 in pol milijonov težko prekušenih ljudi kot najboljšo božično darilo naprošeno posojilo ki bo hkratu dokaz — evropske krščanske ljubezni. Tako pravi Reisch: Kje pa je bila skrajšana ljubezen Dunajčanov in Avstrijcev vobče leta 1914, ko so brez sra in nasmiljenja zadrževali, da se mora sreski narod za-treti in se ga zbrisati z zemeljske površine?

= Za novinarsko zbornico v Avstriji. V odobru za socialno upravo na Dunaju se je razpravljalo o predlogu ustanovitve novinarske zbornice. Poročevalec je omenil, da je rešitev predloga zelo nujna, ker bodo skoro končane volilne liste za delavsko in uradniško zbornico. Odbor se mora odločiti, ali bodo dobili novinarji interesno zastopstvo v lastni zbornici ali naj volijo v uradniško zbornico. Poročevalec je nadalje omenil skrajno slab položaj avstrijskega časopisja in še porobe avstrijskih novinarjev. Položaj novinarjev izven Dunaja je naravnost katastrofalen. Večina novinarjev ne more kupiti več niti racioniranega živeža. Novinarji so slabše plačani od stavca. Izven Dunaja pa celo slabše nego nekvalificirani pomožni delavci. Za novinarsko zbornico pride v poštev okoli 1000 novinarjev. Odbor za socialno upravo je sklenil ustanovitev posebnega pododpora, ki naj reši to važno vprašanje. Člani pododpora so poslanci Fischer, Hamper, Lenz, Pick in Nempfer.

Telefonska in brzojavna poročila.

PREPOVEDANO IZSELJEVANJE V AMERIKO.

—d Pariz, 21. dec. Kakor poročajo iz Washingtona, je ameriški parlament z ozirom na pričakovano krizo prepovedal priseljevanje v Ameriko za eno leto.

SOCIJALISTI IN FAŠISTI.

—d Ferrara, 20. dec. (Stefani). Ko so imeli socialisti zborovanje, je prišlo do spopada med socialisti in fašisti, pri čemer sta obe stranki streljali iz samokresov. Tri osebe so mrtve, sedem težko ranjenih.

TRGOVSKA POGAJANJA Z ITALIJO.

—d Split, 21. dec. »Novo Dobro« piše z ozirom na predložitve trgovinske pogajanja z Italijo: Dosedaj znani italijanski zahtevki največje ogrožajo interese primorskega prebivalstva. Kakor smo že bili nekoč žrtve trgovinske pogodbe z Italijo, bi se zopet vrnilo časi robovanja pod Avstrijo. Dunaj je moral takrat po diktatu Berolina plačati Italiji njeno sodelovanje v trovezvi z gospodarskimi koncesijami brez rekon-penzacij in so te koncesije najbolj težile nas. Danes niti ne diktira Berolin, niti ni treba plačati zveze z gospodarskimi tvrdkami, marveč imamo svojo državo in svojo vlado, od katere moremo pričakovati mnogo večje razumevanje in zavzemanje, kakor od Dunaja.

UDIRANJE ZEMLJE V ALBANIJ.

—d Rim, 21. dec. »Epoca« javlja iz Tepelenja: V nekaterih kraljih so se pojavile zemeljske razpoke, ki so požrle več stavb ob reki Vojusi. Podrlo se je nekaj hiš. Poškodovani so petrolejski rovi. Več vasi je težko poškodovanih. Natančno število žrtev še ni znano. Grad Ali paše v Tepeleniju je v nevarnosti, da se poruši.

ZA STABILIZACIJO VALUTE.

—d Berlin, 21. dec. »Berliner Tagblatt« prinosa poročilo o angleški akciji za stabilizacijo valute. Lloyd Georgeov prijatelj bo v oficiozni misli obiskal glavna mesta na kontinentu, ter preiskal, kaj da se mora ukreniti za stabilizacijo valute in bo predlagal vsaki državi, naj ustanovi posebno banko, ki bo pospeševala to akcijo.

HARDING NE PRIZNA VERSAILLESKEGA MIRU.

—d Pariz, 21. dec. Po poročilih iz Mariona, se je Harding sedaj konč-noveljavno odločil, da ne vzame na znanje niti versailske mirovne pogodbe, niti pogodbe zveze narodov. Harding stremi za tem, da v svrhu mirovne pogodbe z Nemčijo pospeši pogajanja med nemško vlado in vlado zaveznikov glede odškodnine za potopljene ladje, kakor tudi o raz-lastitvi ameriških posestev in da hkrati na diplomatičen način raz-pravlja o novi zvezi narodov. Ta korak bo sledil najbrže neposredno, ko nastopi Harding svoje posle.

FINANČNA KONFERENCA V BRUSLU.

—d Bruselj, 20. dec. Danes dopol-ne se so nadaljevala pogajanja med

posebnimi pooblaščenimi zaveznikov in Nemčijo. Kakor se zdi, ni prišlo do končnoveljavnih zaključkov. Ker po sporočilu tajnika konference nemški odposlanci nemara do srede ne bodo pozvani k ponovnim razpravam, je dvomljivo, da bi se konference mogla raziti do napovedanega časa, tedaj pred božičem.

NATAKARSKA STAVKA V GRADCU.

—d Gradec, 21. dec. Nameščenci v gostilnicah in točilnicah so na nočni-šnji skupščini sklenili stavkati, ker njihovi delodajalci doslej še niso ugodili njihovim meznim zahtevam. Stavka se je danes na levem Murkem brez že pričela. Vse kavarne in večje gostilnice so zaprte. Gostilničarji so naprosili vlado, naj posreduje.

SOCIJALISTIČNO GOSPODSTVO V PEČUHU.

—d Budimpešta, 21. dec. Madžarski korespondenčni urad je po ovinkih prejel nastopno vest: Socijalistično gos-podstvo v Pečuhu je padlo. Pod vodstvom Linderja in Jessya stojiča komunistična stranka je izdala proklama-cijo, v kateri so veli, da ne more voditi mestne uprave. Vodstvo stranke pozivlja izvoljene mestne zastopnike, naj de-misijonirajo. Ker se položaj dosedaj glede nadaljnjih agend ni razjasnil, je zčasno mesto brez vodstvo; poslovanje vodijo nižji uradniki.

OSTAVKA GRŠKEGA KABINETA.

—d Atene, 21. dec. Ministrski pred-sednik Rhallis je podal kralju ostavko kabineta. Kralj je prosil ministrskega predsednika, naj do sklicanja zbornice vodi vladne posle dalje.

POLJSKI SOCIJALISTI IN VLADA.

—d Varšava, 20. dec. Vodstvo so-cialno-demokratske stranke je spre-jelo sklep, v katerem se izjavlja, da je v sedanjem, tako težkem političnem, socialnem in gospodarskem položaju vlade neobhodno potrebno, da vlada točno in jasno zasleduje svoj program in enotne smerice, katerih se v takem položaju mora držati. Dokler pa bodo v vladi zastopniki socialne in gos-podarske reakcije, bo to nemogoče. Po-litična vlada, ki si jo je podvrzel reak-cionarni vpliv, ne more dati delav-stvu potrebnega varstva. Pod takimi razmerami je nemogoče, pustiti zastop-nika socialno-demokratske stranke še dalje v vladi. Podpredsednik. Dazinski je takoj, ko je izvedel o tem sklepu, dal predsedniku vlade svojo demisijo.

ANGLESKE SKRBI.

London, 21. dec. »Evening Stand-ard« doznava, da bo Lloyd George obiskal kontinent, da dožene, kaj bi se do-lo storiti za stabilizacijo meničnih te-čajev. Predlagalo se je, da se osnuje v vsaki državi takolimenovana privilegi-rana banka. Anglija je pripravljena dovoliti kredite s pomočjo te banke za nakup britanskega blaga. Privilegirana banka bi imela odgovornost za kolek-tivni dolg države, pri čemer bi se od-plačevanje vršilo z izmenjo blaga. Bri-tanski zakladni urad bi jamčil za an-gleške tvornice, ki žele izvažati. Pričakuje se, da bo to, ako se ta načrt posreči, koristilo angleški industriji ob pomnoženem delu.

ZOPET BORBE PRI KIJEVU.
—d Dunaj, 21. dec. Ukrajinski ti-skovni urad poroča iz Lvova: Ukra-jinski vstajni prodorajo pod vodstvom etamana Strucka proti Kijevu. Uničili so popolnoma dva boljševiška polka, poslana proti njim v smeri proti Kije-vu; druge čete so zapodili v beg.

SAMOUPRAVA IRSKE.

—d London, 21. dec. Zgornja zbornica je homerule, ki se je vrnil iz spodnje zbornice, nekaj izpreme-nila, tako da bo šel zakon nazaj zo-pet v spodnjo zbornico.

REPARACIJSKO VPRAŠANJE.

—d Bruselj, 19. dec. Kakor javlja Reuterjev urad po Agence Havas, sta Seydoux in lord D' Abernon do-ločena, da proučita z nemško de-legacijo vprašanja, ki se tičejo repa-racije. Seydoux ima nalogo, da se peča z reparacijami v naturalijah. D' Abernon pa s plačili v gotovini. Tudi nemški delegat Bergmann je že naznačil nemške zastopnike, ki bo-do imeli nalogo, razpravljati z za-vezniki vsako vprašanje zase in bo-do dali eventualne informacije.

ZAKLJUČNA SEJA ZVEZE NARODOV.

—d Ženeva, 18. decembra. Za-ključna seja skupščine zveze narodov se je otvorila ob 4. popoldne. Vsi pro-stori so bili zasedeni. Skupščina je sprejela predlog, pozvati vse države, naj podpirajo boj proti legarju na Poljskem. Naposled je imel zvezni predsednik Motta poslovni govor in pozdravil skupščino, ki je označila svojega duha in svoj smoter, ko je sprejela Avstrijo in Bolgarijo. S tem da je pokazala, da se te državi nista brezuspšno obrnili na velikodušnost in lojalnost zmagovalcev. Ob velikem odobravanju se je spomnil predsednik Motta bližajočega se božiča in dejal: Mi vsi ne moremo več ostati ravnodušni. — Tako je končala prva skup-ščina narodne zveze. Dne 15. novem-bra se je pričela in je imela 31 plenar-nih sej, na katerih se je razpravljalo o gradivu, pripravljenem v mnogih komisijskih sejah.

—d Ženeva, 18. decembra. Da-našnjih sei skupščine zveze narodov se je udeležil avstrijski delegat Mennsdorff, katerega so drugi delegati pristržno pozdravili. Zastopnik Avstri-rije je ob tej priliki potasnil, zakaj se je pri glasovanju za sprejem Avstrije vzdržal. Ko je zapustil svojo domovi-no, so med Avstralijo in Avstrijo ob-stale še omejitve iz vojnega časa: zato se mu ni zdelo primerno, da bi brez posebnega naloga svoje vlade glasoval za sprejem Avstrije. Obrnil se je na svojo vlado, pa ni pravočasno dobil odgovora. Iz tega poasnila se razvidi, da zadržanje Avstralije ni imelo niti diplomatskega, niti drugega stvarnega pomena. Mennsdorff je no-cuj odpotoval.

KREDIT AVSTRIJI.

—d London, 20. dec. »Observer« poroča, da se bavi angleška vlada z vprašanjem dovolitve kredita Avstriji. Odločila se bo kmalu. Angleška vlada se ima v tem odlo-čiti, ali naj sprejme nase del posojila, ki se ima podeliti na pet let. Avstrijska sekcija reparacijske komisije se je izrekla za dovolitve kredita, kar so podpirali tudi zastopniki Česko-slovaške, Jugoslavije, Poliske, Romunije in Grške, ker hočejo ohraniti Dunaj kot trgovsko mesto. London-ski finančni krogi menijo, da se bo angleška vlada udeležila dovolitve kredita.

DOBROTE STAVKE.

—d Moravska Ostrava, 18. dec. Českoslovaški tiskovni urad doznava iz zanesljivega vira, da so rudarji pri pravkar končani stavki v Ostravi-Karvinu izžubili nad pet million kron mezde. Pridelalo se je 500.000 ton premoga manj.

MIROVNA POGAJANJA V RIGI.

—d Riga, 18. decembra. Tukajšnji listi pričakujejo, da se bodo mi-rovna pogajanja končala okoli 15. ja-nuarja.

AMERIKA PROTI BOLJŠEVIKOM.

—d Pariz, 19. decembra. Kakor se poroča iz Washingtona, je ameri-ška vlada sklenila, izgnati zastopnika sovjetske republike v Zedinjenih drž-avah Ludovika Martensa. Ta odred-ba se utemeljuje s tem, da pripada Martens organizaciji, ki naznanja na-silno odstranitev ameriške vlade.

LAKOTA NA KITAJSKEM.

—d Stockholm, 21. dec. List »Dagens Nyheter« poroča iz pro-vince Cili, Santung, Šanel in Honan, kjer biva kakih 30 milijonov ljudi, da trpi prebivalstvo silno lakoto. V teh pokrajinah že leto dni ni bilo dežja. Prebivalstvo živi od trave in ko-renin.

POTRES V ARGENTINIJI.

—d London, 21. dec. (Brezlično). Kakor javljajo iz mesta Aires, je po-tresna katastrofa v provinciji Mendoza zahtevala kot žrtev 150 oseb.

BOLJŠEVICI NE MIRUJEJO.

—d London, 21. dec. (Brezlično). Iz Carigrada poročajo, da zbiraajo boljševiki čete pri Baku. Pričakujejo te novega napada na Severno Perzijo.

Pismo iz Prage.

V Pragi, 14. dec.

Dogodkom poslednjega tedna se je počela mnogo večja pozornost, ko jo je zaslužili. Njihovim povzročiteljem, komunistom, pa je bilo ležanje na tem, da so jih povzročevali in izkoristili v svoje svrhe. Ako hočemo današnjo situacijo razumeti, treba pregledati vsaj razvoj boljševizma pri nas. Z vsjo pravico se mora trditi, da pravega boljševizma pri nas ni bilo. Ali neokretna in bojazljiva taktika socialno-demokratske stranke, točnejše njene desnice, mu je naravnost pripravljala tla. Socialno-demokratska desnica se je že takoj spočetka vdala pogrešku, da se ni poravnala z Muno in da ni nastopila energično. V tem jo je ovirala bojazen pred razkolom in oslabiljenjem stranke, zato pa je rajše popuščala, imajoč pred očmi edinstvo in stranki. Molčala je k vsemu in s tem indirektno podpisala moč komunistov, katerih voditelji — ljudje po večini male duševne potence in malo serijski, a veliki strahopetci, kar je n. pr. pokazal dr. Šmeral pri zaščiti ljudskega doma — so skušali dobiti iz tega ugodno situacijo in delali na to, da v organizacijah socialne demokracije dobe komunisti večino. Boj levičarjev proti desnici je dobil osebni značaj, trudili so se dobiti vodilna in dobro plačana mesta v stranki in polastiti se strankinih fondov. Ta faza boja se je končala z zabranom ljudskega doma levičarjem, kar je ta smatrala za povzročanje nasilstva in za dokaz, da so metoda, katerih se poslužuje, prava. Desnica pa se je z zabranom ljudskega doma branila, podpirana od države in spremljana s simpatizirajočimi javnostmi. In ko je vsa stvar šla skozi sodne instance, je bila izvedena zabrana ljudskega doma s strani desnice, ki je tako spet prišla do svoje lastnine. Ali od tam pregnani komunisti so bili s to izgubo hudo zadeti in razdraženi, kajti v tem trenutku ni šlo samo za izgubo ljudskega doma, marveč za izgubo prestiža. Zato je bila razglašena generalna stavka, ki se je pa izjalovila, prišlo je do demonstracij na praških ulicah, katerih se je udeležilo okoli 1000 boljševikov, ki se je končala s spopadom s policijo pred poslansko zbornico. To je bil poskus, spraviť vso reč na drugi tir in potem generalne stavke doseči tudi izpolnitve zahtev glede socializacije, glede tovarniških svetov, kontrole zemljedeljskih podjetij in prebrat ter zvišanje mezd za 30%. Vse te zahteve so imele biti vabilo za delavstvo, da bi pristopalo h komunistom in tako je bil njihov poraz maskiran. Delavske vrste pa se niso hotele od-

zvati temu vabilu, marveč so se mu naravnost uprle, kar nam služi najlepše v presojo filaska generalne stavke. V podjetjih in tovarnah se delo ni ustavilo in stavkojocih komunistov je bilo prilično malo odstotkov, kar velja zlasti za velikomestna in industrijska središča. Na deželi so se v nekaterih krajih dali delavci zavesti k stavki, ali energičen nastop s strani vlade, ki se ni strašila tudi poseči po vojaški moči, jih je pripravila zopet kmalu do dela. Vlada je nastopila, da potlači komunistično gibanje, energično, proglasivši 12. t. m. za območje okrajnih političnih uprav v Horovicah, Karlínu, na Kladnu, v Kralupih, na Kraljevskih Vinohradih, v Lohu, na Melniku, v Slanem, na Smihovu izjemno stanje in ko so se večeraj v nekaterih krajih na Moravi začele razmere kritično razvijati, je proglasila danes preko sod v Velikem Brnu in v političnih okrajih Boskoviškem, Hodoninskem in Trebiškem. Voditelji komunistov, predvsem Muna, poslanec Zapotocki, degradirani polkovnik Mlčoch in okrajni starosta Naprstek (iz Kladna) so bili danes ponotič aretirani. Komunistični tisk je konfisciran. Kladenska »Svoboda« ustavljena. Danes dopoldne je zopet imela sejo poslanska zbornica in vlada je v njej poročala o komunističnem uporu in korakih, storjenih proti njemu. Komunisti so pri poročilu ministrskega predsednika dr. Črnyja delali velik nemir, ki se je znova pojavil pri vsakem odobravanju in soglašanju ostalih strank. Za komuniste je govoril poslanec Skalak. Oglašilo se je več govornikov in ob treh dopoldne je bila seja prekinjena do pol petih. Vzrok temu je bilo poročilo, ki je prišlo iz Mosta, da je prišlo tam do spopadov in da se je izvršil naskok na poslopje okrajnega glavarstva. Sedem demonstrantov je bilo ustrelenih, 18 ranjenih. V nadaljevanju se je bila vlada izjavila odobrena s vsemi glasovi proti glasovom komunistov. Poskus komunistov se ni obnesel in se tudi ni mogel obnesti, ker vse kaže, da niso bili in niso pripravljeni na nikak pušč. Proti njihovi akciji na nastopa samo vlada, ampak tudi ostale politične stranke in ne le češka, ampak tudi nemška socialno-demokratska stranka. Ta je razglašila, da se ne bo nič mešala v spor radi »ljudskega doma« in kar se tiče ostalih vprašanj, se ni o njih obravnavalo in ne more vzeti nase odgovornosti za nedogledne posledice, ki bi jih mogla prineseti komunistična akcija. Zahteva sklicanje kongresa vseh delavskih strank.

Iz naše kraljevine.

— Ruski begunci. Dne 20. t. m. je potovalo skozi Zagreb 2500 vojakov Vranglove vojske.

— Učiteljstvo v Srbiji in Črnigori. Po zadnjih statističnih podatkih ministrstva prosvete je v Srbiji (meja 1. 1914) 4235 učiteljev in učiteljic, v Črnigori pa 495. Sol je v Srbiji 2296, v Črnigori pa 264.

— Povračilo tona za tono. Po sklenjenih mirovnih pogodbah so Nemčija, Madžarska in Avstrija dolžne, vrniti nam vse zaplenjene plovne objekte, kakor tudi povrniti objekte, ki so jih uničile, in sicer na podlagi

principa »tona za tono«. Vrniti nam morajo tudi del vlačilk, ladij in vsakovrstnega materiala za rečno plovbo. Število vlačilk in ladij ter količina materiala bo določil poseben arbitar, ki bo vodil pregled nad upravičenimi potrebami prizadetih strank. Za podlago povračila bo služil promet zadnjih petih let pred vojno. V Beogradu mudeči se pomočnik arbitra ameriški polkovnik Krac, naša delegata admiral Prica in vseučiliški profesor dr. Novaković ter zastopniki Češkoslovaške in Romunije delajo na tem, da bi se našel pravičen način za ugotovitev potrebam prizadetih držav. — d

Italijanski ultimatum D'Annunziju.

— d Rim, 21. dec. (Stefani.) General Caviglia je poslal D'Annunziju ultimatum, v katerem se ozira na prejšnja poganjanja s D'Annunzijem izjavlja, da vlada valed triumfalnega sprejema, ki ga objavlja D'Annunzio vsem, ki so zapustili vojsko ali mornarico, da se poda na Reko, ne more nič več razpravljati, da bi ne škodilo njenemu dostojanstvu. Ko je postala rapalska pogodba v kraljevini zakon, se mora izvesti. Caviglia stavlja tedaj D'Annunziju tri pogoje:

1.) Izpraznitev otokov Raba in Krkata drugih krajev, ki jih priznava rapalska pogodba Jugoslaviji; 2.) pristupitev prostega odhoda ladij italijanske vojne mornarice iz reške luke in povratek ladij ter torpedov, ki so po proglasitve blokade došle v Reko; 3.) razpu-

stitev in odstranitev obojenih sil, ki niso sestavljene iz reških meščanov. Poveljnik vojaških sil v Juliji Benečija prikaže do 6. svečer dne 21. decembra odgovor na te tri točke, pri čemer izjavlja, da ne pripušča posnejšega razpravljanja o modalitetah njih izvedbe.

Caviglia dostavlja, da se mora po navodilih vlade odgovor reškega poveljnika ozirati na mnenje domačih meščanov, zakaj oni so, ki bodo v slučaju negativnega odgovora morali odločati, ali so postavijo pod varstvo italijanskih čet, ali pa bodo morali nositi težke posledice odredb, katere ukreniti bo prisiljena italijanska vlada, da uza dobi častnim obveznostim, kakor tudi volji italijanskega ljudstva.

Neodrešena domovina.

— Nezačudljivi Splitčani. Časnikarke vesti o nameravani graditvi železnice Beograd - Jadran, ki ne bi šla na Split, so povzročile neugodno razpoloženje. V kratkem se bo vršila anketa gospodarskih in političnih krogov, ki naj bi zainteresirali merodajne faktorje, da bi se zvezal Split s svojim sosedjem.

— V Pull aretirani reški emisarji. Italijanski listi poročajo, da obstoji v mornarici zarota za splošno dezertacijo, za katero je odgovoren D'Annunzio. V Pull je bilo te dni aretiranih več emisarjev z Reke, ki so imeli nalogo, da širijo upor v italijanski mornarici. Proglasene so jako stroge odredbe, da se preprečijo nadaljne dezertacije.

— Italijanski teror. Z Raba goniš Hrvate v mesto, da bi se izrekli za kvarnersko regenco. V mestu je prišlo do hudega pretepa med prebivalstvom in D'Annunzijevimi pristaji. Ubit je nekdo iz Grobnika. D'Annunzijevo

banditi so pričeli napadati čedno oblečene ljudi ter jim jemati obleke. Teror je strašen povsod. Na Sušaku je prišlo več stotin karabinjerjev. Vsi občinski predstojniki na Krku so bili pozvani na Krk, da se izjavijo za kvarnersko regenco, ali niso hoteli dati nikake take izjave, marveč so rekli, da hočejo biti v državi, kateri so pridrženi. »Vedetta« je lagala glede izjav s Krka, Raba in Sušaka. — D'Annunzio je spravił svojo vojno blagajno na ladjo »Dante Alighieri«.

Zdravstvo.

— Kongres naših kopalšč. Letovišče in sanatorijev. Meseca januarja prihodnjega leta se vrši v Zagrebu kongres vseh jugoslovenskih zdravilišč, letovišč in sanatorijev. Na dnevnem redu je 19 točk. Vse točke se večinoma tičejo hrvatskih in dalmatinskih kopalšč in letovišč. Med referenti je tudi ravnatelj kopalšča v Rogoški Slatini g. Dolenc. Čudimo se, da niso na dnevnem redu tudi vprašanja, ki se tičejo naših gorenjskih letovišč, predvsem Bleda in Bohinja, še bolj čudno

pa je, da pri pripravah za kongres ni zastopan naš komisariat za tujski promet.

— 25letnica Röntgenovih žarkov. Decembra meseca 1895 se je raznesla vest, da je v Würzburgu neki učenjak odkril nove žarke, ki presegajo človeško telo, da se lahko vidi vse okoliščine živega človeka. Učenjak je bil Viljem Konrad Röntgen. Spočetka se je mislilo, da je vest pravična, toda Röntgen je dokazal, da takozvani X-

žarki res obstojajo ter da lahko prodro debelo knjigo, cel šop kvart, debel hloh in kajpada tudi telesa in trupla. Fiziki so bili zavzeti, a zdravniki so po raznih poskusih dognali, da so Röntgenovi žarki tudi zdravilni ali da vsaj prinašajo olajšanje boleznim. Röntgenovo odkritje je pospešilo razvoj raznim vedam ter prineslo človestvu nešteto koristi. Zlasti medicina se je z njo opolnila ter igrajo X-žarki v bolnišnicah velikansko vlogo.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 21. dec. 1920.

Podžupan dr. Karol Trillerjevič odpravi ob 5. popoldne sejo, konstatira sklepčnost ter opraviči vsled zaposlenosti in boleznj odstopna občinska svetnika Kregarja in Marinkota. Nato se opraviči radi tega, da se je morala seja radi njegove bolezni preložiti od minulega torka na danes. Podžupan, kateremu se pozna, da še ni okrepal, prosi nadalje, da sme nekaj nebitvenih točk odložiti z dne tega reda, ker mu njegove moči ne dopuščajo, da bi celo sejo vodil. — Odobravanje. — Nato odgovori podžupan na interpelacijo g. Tokana radi opustitve mestne pekarnice ter sporoči, da se obratovanje v mestni pekarni koncem tega meseca ustavi, obenem pa poslopie vrne lastniku. Obenem se bo razpustila tudi mestna aprovizacija, ki je postala brezpredmetna. — Zapisnik zadnje seje se odobri.

Nato preide občinski svet na dnevni red. Občinski svetnik g. Likozar poroča o dopisu mestnega knjigovodstva glede najema novega posojila do najvišjega zneska 300.000 K za mestno zastavljajnico ter se predlog za najetje tega posojila sprejme. Nadalje poroča o dopisu mestnega knjigovodstva glede podaljšanja veseličnega davka za nadaljnjo dobo 3 let ter se sklene, da se rok podaljša do konca leta 1921 in sicer se naj pobira ta davek v sedanjih višini.

Poročila finančnega odseka.

Občinski svetnik g. Likozar poroča o dopisu mestnega knjigovodstva glede najema novega posojila do najvišjega zneska 300.000 K za mestno zastavljajnico ter se predlog za najetje tega posojila sprejme. Nadalje poroča o dopisu mestnega knjigovodstva glede podaljšanja veseličnega davka za nadaljnjo dobo 3 let ter se sklene, da se rok podaljša do konca leta 1921 in sicer se naj pobira ta davek v sedanjih višini.

Poročila personalno - pravnega odseka.

Občinski svetnik dr. Adlešič poroča o dopisu Mestne hranilnice glede spremembe § 9 hranilničnih pravil ter predlaga, da se spremeni ta § tako, da

se obresti pripišejo vlogam odslej celoletno kot nove vloge in ne polletno, kakor se je to zgodilo doslej. — Sprejeto. — Nadalje poroča o dopisu pravilničnega odbora za ustanovitev bolniške blagajne mestnih uslužbencev glede izvolitve zastopnikov mestne občine v načelstvo, nadzorstvo in razsodišče te bolniške blagajne. Volitev se izvrši po dogovorjenem ključu ter so bili izvoljeni: v načelstvo občinski svetniki: gg. Vončina, Franchetti, Bole, Iv. Pengov in Kocmur; v nadzorstvo: gg. Likozar, Praprotnik, Dimnik, Zupančič, Mihevc; v razsodišče: gg. Hudovernik, dr. Novak, dr. Adlešič in Tokan.

Poročilo upravnega odbora mestne elektrarne.

Občinski svetnik g. Planinšek poroča v imenu upravnega odbora mestne elektrarne poročilo o dopisu ravnateljstva glede zvišanja cen električnemu toku v zgodnjih večernih urah in predlaga, da se zviša cena električnemu toku v zgodnjih popoldanskih urah med 1. septembrom in 1. marcem za 50%. Po daljši debati je bil predlog sprejet.

Poročilo direktorja mestne klavnice.

Občinski svetnik g. Kavčič poroča v imenu direktorja mestne klavnice o dopisu mestnega knjigovodstva glede zvišanja klavničnih pristojbin ter predlaga, da se te pristojbine primerno zvišajo, ker se je izkazalo, da s sedanjimi dohodki ni mogoče izhajati. Sprejeto je bilo zvišanje, kakor ga je predlagal direktorij.

Poročevalce dr. Fux poroča o nekaterih prošnjah za sprejem v domovinsko zvezo ljubljansko ter predlaga, da se 46 prošilcem, ki so zadostili predpisom, da domovinska pravica v zmislu zakona, ostale pa da se sprejme, oziroma se jim da zagotovilo za sprejem. Sprejeto.

Ker se g. podžupan počuti še zelo slabo, se ostale točke dnevnega reda odstavijo in pridejo na dnevni red prihodnje seje.

Sledile so še interpelacije, med katerimi je bila najvažnejša interpelacija občinskega svetnika g. Kocmurja glede ustanovitve komunalne banke.

Ker se ni nihče več javil k besedi, je g. podžupan zaključil javno sejo.

Na pomoč beguncem korotanskim!

Naši najboljši mladeniči, večinom kmetska inteligenca, ki so strazili zvesto svoje domovine in skupno našo domovino, tavajo brez službe po Sloveniji okoli in so večinoma brez strehe. Slovenci, če imate kaj srca, ne mislite na Božič samo nase in na svoje malčke, spomnite se tudi naših koroških rev in pošlite za nje kak majhen božični dar na naslov »Gospodstva zvonca« v Dalmatinovi ulici v Ljubljani. Še veliko več pa stori tisti za Korotance, ki jim preskrbi kako službo. »Gospodstva zvonca« ima v evidenci ko-

roške begunce, ki bi bili po svoji izobrazbi jako sposobni za gospodarske pristave, gozdarske uslužbence, mizarje, pisarniške moči pri lesnih trgovinah in podobnih trgovinah, za nadzornike delavcev različnih podjetij in tovarn, za nadzornike lesnih in drugih skladišč, za lovce itd.

Vi vsi, ki imate kako podobno službo, na razpolago so tudi ženske pisarniške moči iz Koroške — vsi, ki hočete o Božiču kaj dobrega storiti, podpirajte na ta ali na oni način koroške begunce potom »Gospodstva zvonca«.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. decembra 1920.

— Kdo se ne smeje? Včerajšnji »Večerni list« izjavlja z vsem potošom: »Prišli smo do spoznanja, da za katoličanstvo ni huišega struna in ni večjeka sovražnika, kakor klečepazenja pred državnimi mogotci, udinjanje interesov katoličanstva posameznim dinastijam in posameznim dvornim klikom.« Čudno je, da so se klerikalci dokopali do tega spoznanja še le sedaj, ko smo dobili svojo narodno državo in svojo narodno dinastijo. Preje, ko smo Slovenci stoletja hlapčevali Nemcem in se valjali v prahu pred nemško dinastijo Habsburžanov. Je bila stvar za klerikalce docela v redu. Takrat ne samo, da niso klerikalci nikoli nastopili proti temu klečepazenju in hlapčevanju tudi dinastiji, marveč so celo označevali vsakogar, ki si je drznil nastopiti proti udinjanju interesa našega naroda habsburški hiši in njenim dvornim klikom kot narodno izdajalstvo in kot največji zločin. Vsa politika klerikalne stranke in njenih vodilnih mogotcev nam nudi v tem oziru nad vse karakteristične dokaze. Kdo se je pred vojno in tudi med vojno valjal naravnost v blatu pred Habsburžani? Kdo je naravnost plamtel za avstrijsko državno idejo ter proglasil jugoslovensko misel za izdajstvo in za narodno prokletstvo? Ali ni bila to klerikalna stranka, na čelu il dr. Šusteršič? Seveda vladajoča dinastija je bila nemška in katoliška, zato takrat naši klerikalci niso poznali ne bizantizma, ne militarizma in ne imperijalizma. Sedaj pa je naša dinastija narodna in pravoslav-

na, zato so sedaj klerikalci naenkrat zagledali pošast bizantizma in strahilo militarizma in imperijalizma. O, če bi bil naš gospodar še vedno Karel, potem bi naši katoličani v svojih vrstah iskali za lučjo ob belem dnevu tako bizantizem, kakor imperijalizem in militarizem!

— Trgovinska poganjanja z Italijo. Na deželni vladi se vrše posvetovalna o stališču, ki ga naj zavzamejo naši delegati pri trgovinskih poganjanjih z Italijo. V naši delegaciji bosta tudi dva eksperta iz Slovenije. Kakor čujemo, bo eden teh ekspertov g. dr. Fran Windischer. Trgovinska poganjanja z Italijo se prično najbrže sredi meseca januarja. Kralj pogajani še ni določil.

— 105. rolni dan biskupa Strossmayerja. Dne 4. februarja 1815 se je narodil veliki in neznabi vladika Juraj Strossmayer, ki je bil pogumen in dejansko vztrajen glasnik jugoslovenskega edinstva. S svojimi ustanovami in kultur. organizacijami je pripravil osvoboditev in ujedinjenje vseh Jugoslovenov. V Zagrebu pripravljajo veliko proslavo jubileja: vsa kulturna društva v Jugoslaviji se povabijo na sodelovanje. Vodstvo proslave je prevzel »Kulturni savez« v Zagrebu. Markov trg 6.

— Začasna nemško-slovenska kemijska terminologija. Komisija za kemijsko terminologijo, ki se je ustanovila na univerzi v Ljubljani, je povabila posebnemu odboru nalogo, da sestavi predlog za našo znanstveno terminologijo; ta odbor priobčile sedaj svoj izdelek v »Narodnogospo-

darskem Vestniku« (št. 14 sl.). Mislimo, da bi morala ta komisija sedaj, ko je predlog tiskan, stopiti v zvezo s hrvatskoslovenskimi znanstvenimi krogi. Na beogradski in zagrebški univerzi se kemija že del časa predava v narodnem jeziku in ne bi bilo prav, da se v ljubljani ustanovi terminologija brez tesne zveze s hrvatskoslovensko. Komisija imenuje svoj izdelek, kakor je priobčen v »Narodnogospo. Vestniku«, le za čas en, a znano je, da tisto, kar je tiskano kot začasno, rado obvelja definitivno, ako se izpremembe ne izvrše takoj.

— Shod vpokolencev. vdov in sirot uslužbencev južne železnice, ki se je vršil včeraj dopoldne v Mestnem domu, je razkril skrajno obupen položaj, v katerem se nahajajo vpokolenci in vdove uslužbencev južne železnice. Gg. Mazl in Salomon sta naslikala vso bedo, pomankanje in trpljenje bivših uslužbencev južne železnice, ki plačuje pokojnino in vzgojino še vedno v predvolnem razmerju. Upokoleni uradniki imajo mesečno 70 K, upokolenci z veliko družino pa celih 165 K. Upokolenci zahtevalo izenačenje svojih pokojnin z onimi državnih železničarjev. Ako milijonsko podjetje v desetih dneh ne urodi njihovim upravičnim zahtevam, so pripravili vleči se na železniški tir tako, da bodo strofi mogli teči le preko njihovih trupel. Shoda se je udeležil tudi poverjenik za socialno skrbstvo g. Adolf Ribnikar, ki je izjavil, da se bo poverništvo za socialno skrbstvo zavezalo v vsemih svojih močih za takšno odpravo obupnega stanja vpokolencev in njihovih družin. Dolžnost naše vlade je, da nemudoma stori potrebne korake in prisili južno železnico, da izpolni svojo dolžnost do bivših nameščenecv in njihovih družin, ki umirajo lakote.

— Smrtna nesreča na lovu. Pretekli petek je bil velenosostnik Emil Černe iz Tomaja na lovu z dvema sorodnikoma v bližini domače vasi. Zasledovali so lisico, ki jo je bil obstrlel eden izmed lovcv. Lisica se je, iskačoč skrivališča, zatekla v neko jamo, ki pa ni globoka, in se le eden lovcv nemogoče spustiti v jamo za lisico; pri tem je zaklical Emilu Černetu, naj mu poda puško. Hotel ustreči tej želji, se je Emil sklonil, da bi lovcu v jami podal puško. Nesrečen slučaj pa je hotel, da se je puška sprožila in mu je iz neposredne bližine udaril ves naboj v obraz. Poškodba je bila tako težka, da je Emil Černe na mestu obležal mrtve. Tragična smrt splošno ljubljanskega mladeža moža je vzbudila na Krasu splošno globoko sočutje in žalost. Po njem žalujejo razen sorodnikov tudi številni znanci na Kranjskem, posebno med nekdanjimi pripadniki ljubljanskega artilerijskega polka, s katerimi se je pokojnik kot rezervni častnik udeležil svetovne vojne na ruski in italijanski fronti.

— Promocija. V četrtek ob 12. bo promoviran na univerzi za doktorja prava abs. jurist Ladislav Lajovic iz Vač pri Litli.

— Promocija. Na zagrebškem vseučilišču je bil promoviran za doktorja prava g. Robert Zalokar iz Metlike.

— Naši notranjski kmetje in njih gozdi ob jugoslovenski italijanski meji. Mnogo kmetskih posestnikov iz sodnega okraja Lož, Cerklja in Logateca ima svoje obsežne gozde v Javorniku in sosednih gozdih, njih en del pa leži sedaj onostran italijanske meje, drugi pa na tej strani. In tako se dogodi, da kmet, ki bi šel rad iskati ali sekati drva ali les v gozdni del, ki leži že na italijanski strani, tega ne more storiti, ker mu to Italijani zabranjujejo. Radi tega bodo prizadeti posestniki storili po svojih poslanjih v Beogradu potrebne korake, da pridejo do svojih pravic.

— Darilo invalidom. Minister za socialno politiko dr. Kukovec je nazkazal društvo vojnih invalidov v Ljubljani znesek 20.000 K.

— Ustanove za onemogle obrtnike v znesku po 100 K je občinski svet ljubljanski podelil: Antonu Čamerniku, Jakobu Janežu in Sidonu Schrey.

— V mestno službo sta bila sprejeta uslužbenca gasilnega in roševalnega društva Anton Zdravil in Gašper Kunel.

— Bančni zavodi ostanejo v potek pred božičem dne 24. t. m. zaprti.

— Akademski menza v Ljubljani se kolinski tovarni najskrajnejše zahvaljuje za darovanih 600 (šest sto) kron.

— Učitelja za izdelovanje »suhe robe«, najraje invalida, išče invalidski oddelek poverništva za socialno skrbstvo. V invalidskem domu v Dol. Toplicah je namreč mnogo invalidov, ki bi se radi naučili izdelovati »suho robo« (žlice, kuhališča, škefe itd.). Za invalida bi bila služba učitelja tudi stalna, za neinvalida začasna. Podrobna pojasnila dale (naj-

bolje ustno) Invalidski oddelki v Sentpetrski vojašnici v Ljubljani.
— Pošta v Ivanju. Z dnem 31. t. l. preneha poslovanje p. nabiralnica Negova. S 1. januarjem 1921 se preuredi pri poštne uradu Ivanju dostavljanje poštne pošte po seškem pismonoši v sledečih krajih: I. okraj: Negova, Radenci, Radenski vrh, Negovski vrh, Najhaviški vrh, Loški vrh, Negovska vas, Kunovski vrh, Kunova in Ivanjski vrh; II. okraj: Očeslavci, Očeslavski vrh, Stavenski vrh, Stavešinci, Ivanjševci, Ivanjšovski vrh, Rodnošci in Gor. Ivanji. Dostavljanje se bo vršilo v obeh okrajih vsak torek, četrtek in soboto.

— Zahvala. Na moj klic se je odzvalo Splošno žensko izobraževalno društvo, Ciril-Metodova družba, g. Hinko Lebingar ml. in par neimenovanih rodoljubov, tako da bom prinesel našim fantom v Negotin prav lepo število zabavnih knjig. Izreklam vsem darovalcem v njihovem imenu najskrenejšo zahvalo in jih zagotavljam, da se bodo naši mladi vojniki tudi v bodoče kot doslej radi spomnili naših narodnih društev, da s tem pokažejo svojo hvaležnost domovini, ki tudi njih ne zabi. Želim v imenu III. baona 9. puka v Negotinu vsem rodoljubom v Sloveniji vesel Božič in srečno novo leto. — Edo Delak, podporučnik.

— Iz Savinske doline nam poročajo, da je tamkaj zapadel mestoma nad 1 meter visok steg. Radi visokega snega je bil v nekaterih krajih promet popolnoma ustavljen, ker ni bilo od nikoder snežnih plugov. Cestarjem je bilo baje prepovedano, da bi brzojavno jabil svojim predstojnikom, koliko je padlo snega, kakor je to bilo preje običajno, za to tudi ni bilo snežnih plugov. Če je to res, bo vedel povedati gradbeni urad pri okrajnem glavarstvu v Celju.

— Ukinjenje nedeljskih maš za ljudskošolsko mladino naj se razširi za zimske mesece tudi za obe tujakšnji državni vadnici, ker so pri mašah za otroke teh šol v zimskem času iste posledice prehlajenja kakor pri mestnih in zasebnih ljudskih šolah. Torej: nobene razlike ali izjeme delati!

— Aretacija nevarnih vlomilk. Zagrebški policijski agent Vočanec Stevo je na Dovjem na Gorenjskem aretiriral bivšo služkinjo Ljudmilo No-

vak iz Moistrane in njeno sestro Marijo, omoženo Košir. Omenjeni, prva kot služkinja, sta vlomili v stanovanje zagrebškega trgovca Mandiča Gersona ter mu odnesli razno zlatino, briljante in tujo valuto v skupni vrednosti 327.830 K. Večino ukradenih stvari so našli še na domu aretiranih. Nekaj zlatnine, zlasti francoske franke in turške lire. 1 zlato uro in zlat prstan z Milanovo glavico pa prodali ljubljanskemu zobozdravniku L. Welssu za 3200 K. Ta je omenjene predmete, razen ure, stopil za zobne kronke.

— Zagonetna tatvina. Na stanovanju ge. T. J. v Ljubljani je nekdo še pred mesecem izvršil veliko tatvino. Iz železne blazine je odnesel 10.000 K, 15 cekinov po 20 K, 1 zlato uro za 4000 K in 1 star avstrijski tiščak. Vsa zasledovanja po storilcu so bila do sedaj popolnoma brezuspešna.

— Za kolone — vino. Jože Završnik iz Hršnice je nameraval za božične praznike zaklati prašička. H kolonam se prilaga vinca. Neko noč gre z veliko pletenico v vinski klet Josipine Češnjav v Štepanji vasi, vlomí skozi okno ter si napolni pletenico s 26 litri vina. Pri delu je bil zasaden in izročen za praznike v zapore.

— Razgrajali in volaške straže. Zadnje čase se pogosto dogaja, da nadlegujejo različni razgrajali vojaške straže, ki so postavljene pred vojaškimi in državnimi poslopji. Policijsko ravnanje razgrajala, da je prepovedano straže nagovarjati in jih ovirati pri izvrševanju službe, ter da se bode proti kršiteljem te odredbe postopalo v zmislu kazenskega zakonika, oziroma znanega patenta iz l. 1854.

— Novoletna voščila tvrdk. gostilničarjev in obrtnikov priobčimo na željo naročiteljev tudi letos v zadnji številki našega lista. Naročila sprejemamo do 28. t. m. Pri sedanjih visoki poštini je čestitanje potom lista najprimerneje in najceneje.

Rudarska stavka.

V Ljubljani, 22. decembra.

Položaj stavke je nespremenjen. Povsod v rudnikih je mir in red. Trboveljskim rudarjem so se pridružili tudi rudarji v St. Janžu, kjer jih stavka okoli 500. Rudnika Zabukovca in Velenje, kjer je zaposlenih okoli 1500 rudarjev, obratujeta do danes.

Iz Beograda je že dana iniciativa za pogajanja. Ministrstvo za soc. politiko je poslalo v Trbovlje inspektorja Štebija, ministrstvo rud in žup na svetnika dr. Gostiša.

Na razvoj našega javnega prometa rudarska stavka še ne vpliva.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sreda, 22. dec.: Figaro se ženi; izven. Četrtek, 23. dec.: zaprto. Petek, 24. dec.: zaprto. Sobota, 25. dec.: Hasanaginica; izven. Nedelja, 26. dec.: Sen kresne noči, v opernem gledališču ob dramskih cenah; izven.

Opera:

Sreda, 22. dec.: Dalibor, red D. Četrtek, 23. dec.: zaprto. Petek, 24. dec.: zaprto. Sobota, 25. dec.: Lepa Vida, izven. Nedelja, 26. dec.: Sen kresne noči, v opernem gledališču, ob dramskih cenah; izven.

— Za pospešitev domoljubne mladinske književnosti med Sloenci je na predlog vodstva kr. zaloge šolskih knjig in učil poverjenstvo za uk in bogostanje dovolilo razpis tekme v mladinskih spisih, pri katerih se bodo razdelile nagrade v skupnem znesku 10.000 kron. Za najboljšo spise patrijotične vsebine. Sledil bo bržkone razpis nagrad za najboljšo ilustracijo k tem knjigam.

— Jos. C. Oblak. — »Krpavna kobila«. Literarna debata ob obletnici Cankarjeve smrti. Založil konzorcij. Cena 24 K. Pravkar je izšla za Božič zanimiva polemika, pisana v živahnem, vseskozi dostojnem tonu. Dasi se v tem in onem v polemiki ne strinjamo, priporočamo brošuro, da se razbistre pojmi in nazor. Čisti dobiček gre za Cankarjev spomenik. Cena je pri današnji dragini knjigi primerna.

— Maska. Gledališka revija. Štev. 5 in 6 prinašata zanimive članke, razprave, kritična razmotrivanja, praktična navodila, repertoare, slike posameznikov in scene. Prispevki so v slovenskem in hrvaškem oziroma srbskem jeziku. Prinašata tudi prevode iz igralsko-gledališke stroke. Revija izhaja dvakrat na mesec v prav lepi opremi ter stane od 6 številke dalje za nedelno vseletno 60 din., polletno 28 din., četrletno 15 din., za člane Udruženja letno 40 dinarjev.

— Lajovic: Pesmi samote. »Ljubljanski Zvon« si je sadal med drugim tudi teško nalogo izdati muzikalij, kar je sicer jako hvale vredno, toda ne vse-

Državne železnice so še v polnem obratu, imajo znatne zaloge v Sloveniji, od koder gre dnevno 100 ton premoga v Zagreb. Z ostanom upajo vzdržati popolni osebni in tovarni promet 20 dni. Ves tovarni park, ki je bil rudnikom za prevažanje premoga na razpolago, se sedaj uporablja za dovažanje kuriva v Ljubljano in druga mesta, kakor tudi za dovažanje živil iz Banata in Srema v Slovenijo. Zlasti se dovažata moka, žito in živo blago. Dnevno so morale državne železnice preje dostavljati okoli 2000 vagonov raznim rudnikom na razpolago, samo trbovelskemu 80 vagonov.

lej praktično, zlasti ne za pevsko društvo, ki razpolaga z malimi sredstvi in kadar založi stvari take umetniške kvalitete, kakor so Lajovicovi samospeli. Pesmi samote so, kakor dragocen nakit v izloženem oknu juveirja: vsakdo se ustavi in ga občuduje, a ne kupi ga nihče. Širši publiki je Lajovic znan bolj po svojem imenu kakor po svojih skladbah, kar je tudi umevno, saj on ni iskal nikoli izloženih cest, a po poti, po katerih hodi on, strmih in samotnih, sreča le poedince. Kristalne, kakor mesečina srebne harmonije, polne drhtečega hrepenenja: prva pesem »Svetla noč«. Romantiki Lajovic: »Spleu«: temni, muke polni akordi nosijo bolesto pesem težkih spominov, ki jih umiri in uteši samo ljubezen. Kakor krik bolnega, raztrganega srca, ki zastoji isče miru, je »Razdvojenost«. Vsem trem pesmivam P. Verlainea je Lajovic dal resničen, izpriljiv glasbeni izraz in so pesmi dragocena obogatitev naše literature. Niso blago, katerega prodaja prinese »Ljubljanskemu Zvonu« dobiček, a mu dela za to več časti. Pesmi samote se dobe v vseh knjigarnah in pri »Ljubljanskem Zvonu« in so — naj tudi jaz izrečem smešno, banalno frazo — primerno božično darilo za vsakega glasbenega, pa tudi neglasbenega inteligenta. Ravno tako je »Ljubljanski Zvon« založil »Tri moške zborce, ki jih je zlasti pripravil zborom po deželi. Opozorjam zlasti na Prelovčev popularni zbor s samospelom »Rdeče rožec«. Zvezek je prav čedno opremljen in zasluži odjemalcev.

— Levstik Fran: Izbrani spisi za mladino. Priredila Fran Erjavec in Pavel Flerer. Z risbami okrasil Anton Koželj. Knjiga obsega 220 strani. V Ljubljani, 1921. Izdala, založila in natisnila Učiteljska tiskarna. Veliko nalogo se je lotila Učiteljska tiskarna. Izdati hoče naše klasike v ilustrirani izdaji za mladino. Dolgo so pogrešali teh že naših prednikov, naše knjižnice, zlasti pa naša mladina, saj ji je ostalo tako več ali manj nepristopno tudi najlepše, kar so napisali tudi sanjo največje močje našega naroda. Zbirko, ki bo opremljena povsem enotno, bodo ilustrirali različni slovenski umetniki. Pravkar je izšel prvi zvezek. Prinaša za mladino izbrane spise enega naših

največjih pesnikov in pisateljev, Franca Levstika. Knjigo je ilustriral A. Koželj, papir je najboljši, tisk prav lep, oprema zelo okusna. Knjiga prinaša obširen življenjski, nato izbor njegovih pesmi, pravilice in pripovedke ter povest o Martinu Krpanu in Potovanje iz Litije do Cateža. Končno dober »tolmač«. Prepričani smo, da seže po knjigi rad vsakdo in da ne bo manjkala v nobeni slovenski hiši. Primerna bo zlasti za darila. Elegantno vezan izvod stane 54 K, brošuren 46 K. Dobi-va se po knjigarnah ali pa v Učiteljski tiskarni.

»Jugoslavenska Obnova« — Nijva, št. 44 ima nasledno vsebino: Dr. Krunoslav Babič: Biološko pitanje Jadrana. M. V.: Civilni brak u našoj državi. Božidar Protić: O centralizaciji u Francoskoj. Dragan Novak: Naši sudovi za mladež. Smotra: Narodno zdravlje. Autor i kritik (dr. Gjuro Orlić). Da se razumijemo (dr. Lujo Thaller). Nauka: Psihologija u »Savremenoj filozofiji« dr. Dvornikovića (dr. R. Bujaš). Književni umetniški pregled: Kosorova »Nepobijediva ladja« (Zdenko Vernić). Ispravi! Nove knjige.

— Kosor Jos.: Nepobijediva ladja. Zagrebško kazalište je vprizorilo naj-novojšo Kosorjevo dramo »Nepremagljiva ladja«. Kritika trdi, da je ta drama »konglomerat izredno lepih misli, strašnih banalnosti in neštetihi sledov čitanja in moderne literature«. (»Jug. Obnova, Nijva«, br. 44). Kosorjeva psika je sveža ter je avtor brez suma nenavadno nadarjen človek in pesniška duša. Glavni motiv njegove nove drame je tragika titanizma v vsakem človeku, a motivov je še več drugih. Kosor pa ni znal motivov zvezati edinstveno ter je nekaj dejanj odvedel. Oder je brez rekvizit, samo kulise in orkester označujejo realistično in simbolično dejanje ter mu dajejo okvir. Drama je primerna le za intimno gledališče in za izbrano publiko.

— »Društveni život«, socialno naučni časopis. V Beogradu je pod tem naslovom jela izhajati nova revija, ki jo urejuje dr. Mirko Kosić. V knjigi II. ki je pravkar izšla, čitamo med drugim tele razprave: »Narodno in državno jedinstvo«, »Kako je postala Jugoslavija«, »Princip pridobitnih pravic in socializacija posestev«, »O sindikalizmu in štrajku uradnikov«, »Vseposredstva in socialno vprašanje itd.« Cena vsake knjigi, ki obsega 240 strani je 8 dinarjev.

Turistika in sport.

— Sportni klub »Primorje«. Redni občni zbor sportnega kluba »Primorje« se vrši dne 6. januarja 1921 ob 15. uri v prostorih gostilne Batjel, Karlovska cesta št. 4.

— Kam za božične praznike? — V Bohinju! — Tam leži že čez meter snega in Bohinjeci so, uvažujoč vremenske preroke, že za to zimo iznova priredili umetno sankališče, zgradili smučko skakalnico in tudi drugače preskrbeli za udobnost in razvedrilo ter okrepčilo, v kolikor že sam Bog ni Bohincev obdaril z naravnim okrepčilom, najštetjšim planinskim zrakom in učinkovito insolacijo, ki v par dneh okrepča duh in telo, da sta za par mesecev zopet sposobna za borbe današnjega življenja. — Kdor ni sam prijatelj zimskega sporta, se bo tam lahko razvedril in zabaval ob kalejdoskopskih slikah, ki mu jih nudi v izobilju proizvajanje zimskega sporta. — Zato reji kdor želi razvedrila v prosti naravi, kdor hoče okrepčilo svojih živcev, naj se potruži te praznike tja v Bohinju, v Bistriško dolino.

— Vremenska poročila iz Bohinja. — Bohinjski sicer ni daleč od Ljubljane, toda stara izkušnja nas uči, da sta glede vremenskih razmer precej daleč narazen. Če je poletje v Ljubljani najlepši dan, je v Bohinju prav lahko najhujši naliv. Nasprotno pa pozimi lahko v Ljubljani dežuje, v Bohinju pa je najlepša zima, oziroma kvečjemu snež. — Te okolnosti vpoštevajoč, se je letos organizirala izvestilska družba, ki bo omogočevala da bodo prijatelji zimskega sporta in Bohinjske zime tednočno točno obveščeni o vremenskih razmerah v Bohinju. Ne samo na večjih železniških postajah, marveč tudi v dnevnikih se namerava upeljati redno in točno vremensko poročevanje iz Bohinja, tako da bodo sportniki iz njih lahko sklepali s precejšnjo sigurnostjo na uspešnost svojih izletov.

— Smučarski tečaji v Ljubljani. — Pričetek tečaja se razglasi pravočasno po dnevnikih in v izlozih pri optiku »Jurnan« in »Tourist« — Office. Tečaj se je moral vsled neugodnih snežnih razmer preložiti.

Društvene vesti in prireditve.

— Strokovna organizacija natakarjev, hotelskih, gostilniških in kavarniških uslužbencev v Ljubljani, vabi vse člane, da se sigurno udeležijo občnega zbora, ki se vrši v četrtek dne 23. t. m. v gostilni »Lovinec« v Gradšču ob 24 uri. — Člani naj prinesejo izkaznice s seboj, da se obenem revidira članarino. Pridite vsi, ker so na dnevnem redu važna vprašanja. Odbor.

— Društvo jugoslov. trg. visokozolov vabi vse tu se nahajajoče ekportne in konzularne akademike na važnem sestanku, ki se vrši v četrtek 23. t. m. ob 3. popoldne v restavraciji Narodnega doma.

— Demokratiški študentski klub »Jugoslavijac« si je izbral tale odbor:

predsednik: Rajko Gjeranović, ing.; podpredsednik: Mato Domić, med.; sekretar I.: Josip Paleček, med.; sekretar II.: Drago Ohloupek, med.; blagajnik: Vinko Ivančević, med.; knjižničar: Josip Bročan, med.; odborniki: Grčić Iv., inž.; Jelka Stuhlofer, phil.; Sava Bogdanović, vet.; Držislav Knežević, tehn.; Nikola Kostić, inž.

— Društvo jugoslov. tehničara v Pragi. Na začetku šolskega leta 1920—21 je bil izbran na glavnem občnem zboru ta-le odbor: predsednik K. Simović; odborniki S. Marković, V. Juranović, S. Trobel, M. Gabrielič, S. Randić, S. Latečki, V. Gamišek; revizorji F. Kolibaš in N. Marić. — Društvo je zaradi svojega delovanja v tujini in glede na število svojih članov prvo med tehničnimi jugoslov. društvi, zato je naj lažnost moralno in materialno podpirati.

— Udruženje žel. činovnika. Dne 19. decembra t. l. je imelo »Društvo jugoslovenskih železniških uradnikov v Ljubljani« društven občni zbor, katerega se je udeležilo sijajno število železniškega uradništva iz Slovenije in Hrvice. Zborovalci so brzojavno odposlali udanostne pozdrave Nj. Vis. regentu. Po temeljiti obravnavi je društveni občni zbor sklenil razširiti delovanje društva po vsem ozemlju kraljevine ter v to svrhu izpremiti dosedanje društveno ime v »Udruženje železniških činovnika u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca«. Sedež društva je do nadaljnjega Ljubljana. Preostri društva se izvrši takoj po odobritvi spremenjenih pravil po osrednji vladi.

Izpred sodišča.

— Ciganke iz Bačke. Štiri ogrske ciganke iz Bačke so prihajale večkrat v Ljubljano kupovat razno blago. Po trgovinah pa so se navadno tako postavile, da so lahko kose blaga izmaknile in si ga na tatinski način prilastile. Trgovcu Ivanu Kostevcu na Sv. Petra cesti so vzele blaga za 5500 K, Josipu Mačku za 2600 K, Francetu Drofenjcu za 4900 K, Francetu Kraškovicu za 5400 K, M. Ambrožiču za 2100 K, Karolinu Treo za 1400 K. Porotniki so krivdo soglasno potrdili, nakar so bile obsodene: Barbara Müller in Terezija Ritter na 2 leti, Alojzija Ritter in Berta Ritter pa na 1 leto težke ječe.

— Tragedija na Dobravi. K današnji porotni razpravi je velik naval. Občani Dobrave so polnoštevilni. Izdajajo se le vstopnice. V porotni dverani je obešen velik načrt o vseh točkah kraja, kjer je bil izvršen tragični čin.

Mainovejša poročila.

ITALIJANSKA OFENZIVA PROTI D'ANNUNZIJU.

—d Trst, 21. decembra. Tukajšnji novo izhajajoči šovinistični list »Il Popolo di Trieste« poroča iz Reke ob 19. t. m. ponoči, da je ofenziva čet generala Caviglie proti reškim upornikom le vprašanje nekaj ur. Kakor se zagotavlja poročevalcu, je ofenziva določena na 22. t. m.

Isti list poroča z rezervo tudi iz Reke, da so 4 torpedovke, prihajajoče iz Pule prešle včeraj pod poveljstvo D'Annunzia. Istočasno beži isti drugo vest, da se je moštvo italijanskih vojnih ladij, podrejeno admiralu Milu, uprlo in se izreklo za D'Annunzijeve legionarje. Iz tega sklepa list, da prihajajo torpedovke, ki so dospole na Reko, nabrže iz Zadra in ne iz Pula.

ANEKSIJA JULJSKE BENEČIJE.

—d Rim, 21. decembra. Listi poročajo iz Rima: Ministrski predsednik Giolitti je predložil zakon o dobren v senatu glede rapalskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo krajin v podpis. Aneksija ozemlja Juljske Benečije Zadra in otokov, ki pripadajo Italiji, bo objavljena v eni prihodnjih števil Uradnega lista in bo stopila v veljavo 15 dni po objavi. Zakon bo zadobil izvršne moči med Italijo in Jugoslavijo šele potem, ko bosta obe državi zamenjali ratifikacijske listine kar se bo najbrže zgodilo prihodnje dni v Rimu, ker je tukajšnji jugoslovanski poslanik že prejel pooblastila za zamenjavo ratifikacij.

Glasom oficijoznih vestí je bila vojaška uprava v Zadru izmenjana s civilno upravo in sicer kot prva posledica odobritve rapalskega sporazuma. Admiral Millo je bil odnolkian; na njegovo mesto je stopil dosedanj pretek v Vidnu comm. Bonatti-Linares. Po »Tribunu« bo zapustil admiral Millo drevi (20. dec.) Zader, potem ko je že izročil upravo Zadru novimenoovanu upravitelju.

—d Rim, 21. decembra. Po sporodku, ki ga je poslal general Caviglia snoči reškemu poveljniku, poteče rok za odgovor danes ob osmihajstih. Ako odgovor ne bo zadovoljiv, odredi general Caviglia efektivno blokado Reke in otokov Krka, Raba in Sv. Marka, ki so jih reške čete protipostavno zasedle. Po tej novi blokadi bo vsak promet preprečen in blokiran kraji popolnoma izolirati.

URADNIŠKA STAVKA V JUL. BENEČIJU.

—d Trst, 21. decembra. Stavka državnih nameščencev traja že 10 dni, dasi se lahko reče, da se nahaja sedaj v svoji odlični dobi. Pogajanja med vlado in zastopniki prizadetih uradnikov in uslužbencev so bila dosedaj sicer brezuspešna, toda razbila se niso.

Pred porotniki stoji mlad, l. 1896 v Štepanji vasi rojeni posestnik in gostilničar France Bricec na Dobravi št. 24.

Po prečitani obtožnici slika obtoženec do skrajne točnosti, kako se je vršila dne 12. septembra 1920 veselica »Prostovoljnega gasilnega društva na Dobravi«.

Omenenega dne je bila veselica v prostorih gostilne Frana Remica pri »Mežnarju«. Obtoženec je bil načelnik društva. Na tej veselici je prišlo med obtožencem in ognjegascem Francecom Rupnikom do besednega in dejanjskega spopada. Zunaj gostilne na cesti so potem okoli 11. ure ponoči našli mrtvega Franceta Rupnika. Bil je zaklan s kuhinjskim nožem. Obtoženec se mirno zagovarja, da je storil dejanje v silni razburjenosti in da je bila njegova zavednost zakaljena. Na razpravo je vabilenih 18 priž. Razprava bo trajala ves dan.

Zasliševanje prič je trajalo do 8. ure zvečer. Glavna priča Josip Božič slika bistvene momente pred ubojem, osobito trenutke, ko je Bricec stal z nožem pred gostilniškim oknom. Priča je šel v gostilno, kar naenkrat je začul grozen glas: »Mrtev je«. »Rupnik je preje odšel na cesto. Bil je vesel, potem pa je bilo vse končano.« Ostale priče slikajo razne postanske okoliščine, pod katerimi se je vršila usodepolna veselica. Predsednik na točita razne zanimive podatke o družini Bricec. Ena panoga te družine je duševno obremenjena, pojavljali so se slučajni umobolnosti. Njegov stric Jernej Bricec je leta 1905 pod vplivom pataloškega afekta z nožem zaklal nekega mladeniča, a je bil kot član psihopatične družine oddan v umobolnico. O duševnem stanju zaslišana izvedenca dr. Gosti in dr. Tlačar podajati obširni izvedenjski mnenji, v katerih izključujejo obtožbeve psihopatično razpoloženje, izjavljata pa se za verjetnost in možnost patološkega afekta. O »patološkem afektu« se razvije temeljita razprava. Porotnikom je bilo stavljeno eno glavno vprašanje na uboj in drugo dodatno na trenutno zmedenost. Državni pravdnik dr. Trenz je kritiziral razpravo o patološkem afektu, zagovornik dr. Svigeli pa je zagovarjal vse momente, ki govorijo za zmedenost. Porotniki so uboj potrdili z 9 : 3 glasovi, zankali pa zmedenost z 9 : 3 glasovi. Nato je bila proglášena sodba: France Bricec je kriv hudodelstva uboja ter se obsodi na tri leta težke ječe. Obsodene je sodbo sprejel. Oče umorjenega zahteva za izgubo sina 30.000 kron.

POLITIČEN POLOŽAJ V BEOGRADU.

—d Beograd, 21. decembra. V političnih krogih vlada prepričanje, da glede nove vlade ne bo kmalu prišlo do sporazuma. Nikola Pašić je povabil vse načelnike klubov na posvetovanje, ki je trajalo od 15. do 18. Glede prirese so mnenja zelo različna, ter je del poslancev za to, da se prisega položi z motivacijo. Demokrati in radikalci se hočejo točno držati poslovnika ter sodijo, da bi se naj položila prisega, ko bo overovljenih nad polovico mandatov. Demokrati so za to, da se prisega položi v sedaj določeni obliki. Največ težko delajo komunisti, ker nikakor hočejo pristati na položitev prisage. V svrhu preprečenja novih zapletitajev je napovedano za jutri ob 9. dopoldne novo posvetovanje načelnikov klubov in sicer pred sejo konstituantne. To posvetovanje naj bi imelo predvsem namen, doseči sporazum med demokrati in radikalci, da bi se po razpravi o poročilu verifikacijskega odbora takoj izvršilo zapreženje ter izvedla volitev predsednika konstituantne, za katerega kandidirajo demokrati dr. Ribarja. Po konstituiranju ustavotvorne skupščine naj bi se izvolil ustavni odbor, ki naj bi razpravljal o poslovniku in ustavi. V parlamentarnih krogih se mnogo tolmachi ostavka Stojana Protića kot člana verifikacijskega odbora. V večini parlamentarnih klubov vlada mnenje, da je nepotrebna debata o volilni politiki vlade dr. Vesnića, ki se nahaja v ostavki.

VČERAJSNJA SEJA KONSTITUANTE.

—d Beograd, 21. dec. Danes ob 10. dopoldne je otvoril sejo konstituantne, ki so ji prisostvovali vsi ministri razen vojnega, začasní predsednik Nikola Pašić z nastopnimi besedami: Gg. poslanci! Otvarjam sejo. Verifikacijski odbor je končal svoja posla ter bo skupščini predloženo njegovo poročilo. Po poslovniku se ima izročiti vsem poslancem, in šele po preteku 24 ur, odkar so ga poslanci prejeli, se more vršiti naslednja seja. Prosim vas torej, da prejmete poročilo. Gospodja, ki imajo tiskana poročila, prosim, da jih razdele vsem poslancem. (Kratak odmor, tiskana poročila verifikacijskega odbora se razdele). Po odmoru nadaljuje predsednik Nikola Pašić: Gospodje! Prejeli ste poročilo verifikacijskega odbora. Ko preide 24 ur, se bo vršila prihodnja seja, ki bo jutri ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu bo sklepanje o vprašanju, hočete li sprejeti poročilo in overovati nesporne mandate. Potem se bo dogovorilo o nadaljnjem delu, ali se bo delo nadaljevalo istega dne, ali pa hočemo skleniti kaj drugega. (Vzkliki: Nadaljujmo z delom!) Rešitev tega vprašanja je odvisna od skupščine same. Kakor bodo gg. poslanci želeli, tako se bo tudi delalo. Zapiš-

čujem sejo in odream budočo za jutri ob 10. dopoldne.

NOV DROBIZ.

—d Beograd, 21. decembra. Finančno ministarstvo je prejelo tri varone novega kovanega drobiza po 10 in 25 par.

ČESKI KRONSKI ARHIV.

—d Praga, 21. decembra. Danes je prepeljal češkoslovaški poslanik na Dunaju dr. Fiedler s nekaterimi uradniki reparacijske komisije češki kronski arhiv z Dunaja v Prago. Po 170 letih so se vrnila dokazila slavne češke preteklosti v Prago. Kronski arhiv obsega gradivo starih čeških kraljev od 1157, ter je bil prvotno shranjen na Karlovem Tynu, pozneje pa v kapeli sv. Vavrlava na Hradčanih. L. 1751 ga je pustila Marija Terezija prenesti na Dunaj, kjer se je kazal kot znak stanovalne tradicije v posebni razstavi potentatom in tujcem.

KONSTANTINOV MANIFEST.

—d Atene, 21. decembra. Kralj Konstantin je objavil grškemu narodu povelje, v katerem stoji med drugim: Srečen sem, da se nahajam med vami po triletnih mukah. Sedaj ima moje življenje le en namen, to je, da se pokaže vrednega čuvati ustavo in parlamentarni režim helenskega naroda. V notranjem stremim po tem, da vzpostavim mir s složenostjo. Na zunanjo hočem vzpostaviti narodno prerogojenje, pri čemer se bom opiral na svojo junaško armado. Sploh bo država sledila na zunanji isti politiki kakor doslej. Z vsemi silami se bom prizadeval, da očistim zveze z zavestnimi veleislami, zlasti pa, da okrepim zveze s svojim vrlim sosedom, z Jugoslavijo.

Gospodarske vesti.

—g Prodajanje valut tujcem. Na podlagi člena 10. finančnega zakona je odredil finančni minister, da objavi borza nastopno: Vsem osebam, tujkam in bankam, ki se pečajo s prodajanjem in kupovanjem valut za dinar in dr. dobre valute, je prepovedano prodajanje valut tujcem. Kogar bodo zasledili, da je prodal valute inozemcem, bo najstrožje kaznovan. —d

—g Proti obhajdanju sadnega drevja po zajehi je poleg gostih plovov in živih ograj najbolj izdatno sredstvo — ugašeno apno. Če se debela sadnih dreves namažejo začetkom zime ali v poz-

ni jeseni v višini 2 m z ugašenim apnom, se divji zajec takih debel ne loti.

—g 100% zvišanje kolkovine pri zavarovanju. Po naredbi ministrstva za finance, generalna direkcija posrednih davkov, od 30. oktobra t. l. št. 11.266 (glej Uradni list države) zveze za Slovenijo št. 134), se zvišajo vse kolkovine in lestvične pristojbine za 100%. Na ta način se zviša za 100% tudi kolkovina za vse poštne carinske listine, ki so podvržene kolkovini, in sicer: spremnice od 20 na 40 par. ear. pobornice od 10 na 20 par. stornovne od 50 na 100 par. Na račun stornovne se je obremenil doslej vsak zavarovalec paket s 5 parami, po novem pa se mora zaračunati za vsak paket po 10 par.

—g Glavna skupščina Zveze industrijev na slovenskem ozemlju se je vselila v nedeljo dne 19. decembra t. l. pod predsedstvom g. Dragotina Hribarja v dvorani deželnega dvorca. Udeležba od strani članstva je bila jako številna. Skupščini so prisostvovali zastopniki naše uprave in šef oddelka za trgovino in industrijo in zastopniki trgov. in obrtne zbornice. Zvezin tajnik g. inž. M. Šuklje je podal obširno in zanimivo poročilo o delovanju za leto 1919 in 1920. Udeležniki so dobili tudi tiskano poročilo o Zvezinem poslovanju. Knjižnica navaja odbor, prinaša pregledno sliko o sestavi oddelkov, katerih je doslej devet, in pa seznam članov. Ki je razvrščen po strokah. Na skupščini je bila sklenjena po referatu g. Šuklje izprememba statuta. V odbor sta bila nanovo izvoljena gg. Javornik in Škubec. Hkratu je dobil odbor pooblastilo obnega zbora, da si kooptira nove oddelke po odobritvi pravil. Po izbrnem dnevnem redu je prišla živahna debata, v kateri so industrijski stavili razne predloge in zahteve. Govorili so gg. Jakli, Rehek, Rojina, Golob, Pollak, Kajtaz, Kacilari, inž. Boncelj. Predsednik g. Hribar in g. inž. Šuklje sta dajala tekom razprave zahtevana pojasnila.

—g Izvozna carina in zastoj v industriji. V ponedeljek dne 20. t. m. je pričela pri deželni vladi pod predsedstvom vladnega svetnika Šporna anketa, katere namen je, ugotoviti, v koliko izvozna carina vpliva na slabe razmere v naši industriji. Ko je g. Mohorič podal splošno informativno poročilo o carini, so se udeležniki po kratki razpravi zedinili za to, da poda za vsako prizadeto stroko po en zastopnik krat-

ko situacijsko poročilo. Za železno industrijo je poročal generalni ravnatelj Noot iz Jesenice, za premog g. ravnatelj Škubec, za usnjarsko in čevljarstvo stroko gg. Žan Pollak in P. Kozina, za lesno stroko g. Josip Lenarčič, za papirnico g. ravnatelj Steinburk, za lepenco in kartonažo g. Ivan Bonač, za tiskarsko obrtnost g. Hrovatin, za plavžarstvo in rude g. inž. Pirnat, za tekstilno industrijo in mlino g. inž. M. Šuklje, za slamenkarsko industrijo g. Ladstätter, za kemično industrijo gg. Resman, Abel in Kandolini. Za navedene stroke so sestavili odseke, ki izdelajo vsak za svojo stroko podrobno poročilo. Iz podanih poročil je bilo razvideti, da so mnoge naše industrijske stroke, tako zlasti železna, čevljarstva in usnjarska v prav težavnem položaju. Sprito njih velike važnosti bo pač neobgibno potrebno, da vpoštevata naša gospodarska in carinska politika težke prilike industrije. Dalekosežnega pomena za našo industrialno produkcijo je močna razlika v vrednosti denarja pri naših mejah, ki se oglašajo na našem trgu kot konkurenti, ter večja delazmožnost vnanje konkurence. Vred boljše tehnične uredbe obratov in ugodnejših delovnih prilik.

—g Peštanske banke. Budimpeštanski denarni zavodi so sklenili, da bodo imele svoje blaginje v zmislu skupnega dogovora v osetek, dne 24. decembra zaprto. Promet bo tedaj tri dni počival.

Borze.

—d Zagreb, 21. dec. Devize. Berlin 213—214, Italija 518—522, London 513—518, Novi Jork 145—147, Pariz 870—885, Praga 175.50—180, Švica 2200—0, Dunaj 22.90—23.25. Valute. Dolari 143—143.50, avstrijske krone 0—25, rublji 80—85, francoski franki 0—880, napoleonori 460—465, nemške marke 198—201, romunski lei 180 do 190, italijanske lire 500—518, turške lire 515—525, češkoslovaške krone 160 do 170.

—d Curli, 21. decembra. Devize: Berlin 9.15, Holandija 205.25, New York 657, London 23.10, Pariz 39.10, Milan 22.70, Bruselj 41.25, Kodanj 99, Stockholm 129.50, Kristianija 97, Madrid 85, Buenos Aires 225, Praga 7.40, Varšava 1. Zagreb 4.10, Budimpešta 1.17, Bukarešta 7.25, Dunaj 1.55, avstrijske žigane krone 1.

—d Dunaj, 21. decembra. Devize: Zagreb 409.75—413.75, Berlin 905 do 911, Budimpešta 114—116, Bukarešta

725—735, London 2265—2285, Milan-Trst 2202.50—2222.50, Pariz 3855 do 3895, Praga 743—749, Sofia 695—705, Varšava-Krakov 99.50—101.50, Curli 90.75—100.25, New York 656—660, Amsterdam 202—203. Valute: novi jugoslovenski dinarji 1629—1649, francoski franki 3855—3895, švicarski franki 90.50 do 100, češkoslovaške krone 745—751, madžarske krone 114—116, romunski lei 750—760, italijanske lire 2190 do 2210, nemške marke 904—910, poljske marke 103—105, angleški funti 225 do 2275, carski rublji 333—339, dolari 646—650.

Raznoterosti.

* Napaden draguljar. V New Yorku so roparji napadli trgovino z dragulji v peti aveniji, postreljali del prodajalcev, zvezali tri od njih in jim zamahili usta ter pobegnili s plenom, vrednim 100.000 dolarjev.

* Za nevidnega gosta. Hoover, vodja dobrodelne akcije za evropsko deco, je izdal na ameriški narod poziv, v katerem predlaga primeren način za zbiranje darov za evropsko deco. Vsaka ameriška družina naj označi pri božičnem drevju prazno mesto za nevidnega gosta. Denar, ki naj bi se porabil za obed tega nevidnega gosta, naj se izroči za ubogo evropsko deco.

* Milijonska goljufija. V Budimpešti so poslednje dni izsledili goljufijo, izvršeno pri Madžarski splošni kreditni banki. Dne 7. t. m. je mož v uniformi pomorščaka s pismom, ki se je pozneje izkazalo kot ponarejeno, dvignil 100 levantskih in 50 Urkany-glavnic v skupni vrednosti 1 in pol milijona kron iz depota ravatelja Madžarske rečne in jezerske plovne družbe, dr. Domonvya. Goljuf je pobegnil prejkone na Dunaj.

* Kreditno društvo za umetnike so ustanovili v Varšavi. Društvo ima namen pomagati umetnikom v gmotnem oziru.

* Kje so kraljevske insignije poljske države? Ko je bila koncem 18. stoletja Poljska razdeljena med Prusko, Avstrijo in Rusijo, so izginile poljske kraljevske insignije; nikdo od tedaj ni govoril o njih. Trdovratno na se je vzdrževala govorica, ter se širila od pokolenja do pokolenja, da so regalije skrili ljudje dobre volje — v Krakovu se je govorilo, če se ne motim, da ravno predstojnik nekega samostana ve za njih, a da tajnost spo-

roči le svojemu nasledniku — da pa pridejo na dan, ko vstane nova Poljska. Ruska vlada je svoj čas iskala v cerkvi v Vladimiru Volinskem, a zaman. Letos po leti pa so se oglašili pri župniku vladimirskem Milanovskem trije oficirji v imenu poljske vrhovne komande z ukazom, da pregledajo ves cerkveni prostor; prekonavali so temelje in tržali zidove. Odnegli so iz cerkve zakovane skrinje in jih odpeljali v Varšavo. — Vse to poročilo »Gazete Varšavske« je še vedno tajnostno.

Poizvedba.

Uboga služkinja je izgubila zlato uro-zapestnico, katero je nesla v popravilo in sicer od Breza, čez Mestni trg, do »Samonemoči« in Vodnikovega trga. Pošten naiditeli se prosijo, da prinese naideno proti nagradi v uredništvo našega lista, ker bi morala sicer služkinja škodo trpeti.

V nedeljo zjutraj je bil izrubljen fin damski vizitje od 9.—10. ure. Pošten naiditeli se naproša, da odda istega proti dobri nagradi pri trvdki Rosmann & Tschurn, Sv. Petra nasip št. 1.

Uboga služkinja je dne 21. t. m. ob 4. popoldne zubila 230 K od Samonemoči. Franciškanski most, Wolfova ulica do Nunske cerkve. Poštenega naiditela prosi, da odda vsoto pri upravnistvu »Slov. Narodae«.

Listnica uredništva.

Listnica uredništva. G. Sevnica n v Osjeku. Vaš prispevek smo priobčili v listku dne 12. decembra. Uredništvo.

Glavni urednik:
Rasto Pustostemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Ženske bolezni: Profesor Scanzoni - Lichtenfels v Würzburgu, novodobni zastopnik ženskega zdravilstva, je dognal, da učinkuje grenčica »Franz - Josef« hitro, zanesljivo in brez bolečin.

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5,
je največja zaloga moških in ženskih oblačil po najnižjih cenah.

Prodaj dvosedežne sanke (rodol).
Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 9533

Ženitna ponudba.
Uradnik 30 let, prijetne zunanosti, želi poročiti gospodično 26—30 let, blagega mrega značaja, s premoženjem ali poslovom. Resne ponudbe s sliko pod »Sorednost značaja 9574« na upravnistvo Slov. N. roda. 9574

Posedstvo na prodaj
z vsemi občinskimi pravicami. Kje, pove hišnik, Vodovodna cesta 281. 9548

Dobra, izvežbana kuharica se sprejme v boljšo rodbino. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 9571

Sprejme se za takoj trgovski pomočnik
samostojna starejša moč, kontoristinja samostojna delavka in trgovski vajenec pri Černak & Komp, Ljubljana, Vodnikov trg. 9591

Išče se mebl. soba.
Inteligenten mlad, miren soliden gospod išče meblirano ali nemebloirano sobo za takoj, plača postranska stvar. Ponudbe pod »Takoj 9591« na upravo Slov. Naroda. 9591

Klavirji na obroke
in na posodo pianini, harmoniji, violine in vse orodje za godbo. Strune na drobno in debelo Alfonz Breznik, bivši učitelj Glasb. Matice Kongresni trg št. 15, pri nunski cerkvi. 8575

Barvo za lase
»Nuisol« svetlo, rjave ali črne, lasne masti, brivski in toaletno milo ter zobno kremo »Kalodont« priporoča Stefan Sirmoli Ljubljana, Pod Tranco. 9557

Išče se gozdar
jugoslov. državljan, aba. gozd. kole, več obratovanju žage, z daljšo gozdarsko prakso. — Prepis pričeval kot ponudbo, zahtev naj se pošlje pod »F. R. 9586« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 9586

Pozor! Pozor!
Oglejte si razstavo fino izdelanih čevljev v izložbi g. Ivana Grčarja v Selenburgovi ulici. Delo je iz najfinije delavnice or vzorci čevljevskega mojstra M. PETERČEVA, Gosposvetska c. s. št. 89, v salonu drobno znane gostilne »Dolce«. 9485

Lepa ruska listica. Oglejte se: Turjaški trg 5, prva vrsta, levo. 9543

Išče se postrežnica
Slovenskega Naroda. 9582

10 kg masti nagrade, kadar preskrbi
enemu gospodu prazno sobo srednjega mesta. Ponudbe pod »nagrada/9538« na uprav. Slov. Naroda. 9538

Iščem ene ali dve meblirani sobi.
Plačilo postranska stvar. Ponudbe na upravnistvo Slovenskega Naroda pod »Soba 10/9584«. 9584

Z izobraženo čehinjo se želi seznaniti
Slovenka, ki je bila več let na Češkem. Dostop pod »Sarka/9585« na upravnistvo Slovenskega Naroda. 9585

Auto Adler 5/10 HP ter Wanderer z
dobrimi obročji K 35 000.— loco Graz, Grtegg. 4/1. Jaritz. 9577

Išče se v Ribnici na Dolenjskem ozir
v bližini kje v bližini trga soba s kuhinjo za februar. Ponudbe pod »Stanovnik 9575« na upravnistvo Slov. Naroda. 9575

Prodajo se zastorji (stol-
res) in osteljne preproge. Oglejte se Celovška c. 73 od pol 2 do 3 popoldne. (Firma Rosner & Comp.) 9576

Knjigovodkinjo samostojno moč z
znanjem dvojnega knjigovodstva išče družba »Jadran«, Ljubljana, Dunajska cesta št. 9. 9578

Ugodno božično darilo!
Krasna svilenka velika perzijska preproga in nekaj malih se ceno prodajo, in Soda ulica 11/1. levo. 9589

Hišnik išče mesta za februar ali maj
najraje v novo stavbo. Ponudbe pod »Nova stavba 9577« na upravnistvo Slov. Naroda. 9577

Prodaja se lepa črna 4 me-
sece stara psica (Pariserspitze) čistokrvna. Poizve se Selenburgova ul. 7/III, od 2—6. 9578

Zanesljiv in samostojen knjigovodja
vešč slovenske ali srbohrvaške ter nemške korespondence se sprejme takoj. Ponudbe pod »Tvrda v Zagrebu 9579« na upravnistvo Slov. Naroda. 9579

Prodaja se salonsko ogledalo
otroški voziček (Klapwagen), moški čevlji št. 42, ženski čevlji št. 38, stojalo za note in kadilna mišica. Krizevniška ulica št. 6, dvorišče. 9500

14.000 frankov.
Zbirka prav lepih slik, 9 komadov, umetniško vložena rokoko-pisalna miza za dame, stenska ura in šatulja; več kobaltno plavih sevre vaz s fino ročno slikarjijo — vse iz inventarja neke grane se prodajo, pa le skupno. Določena cena 14.000 frankov. Pregled teh stvari pri IVANU ERHARTICU, odvetni v Celju od 20. do 24. decembra t. l. 9531

Škoro nov zimski damski kostum.
srednjevelik, se ceno prodajo. Naslov v upravi Slov. Naroda. 9540

Učenca poštenih staršev in s
potrebno šolsko izobrazbo sprejme takoj Osvald Dobeč trgovina z mešanim blagom, Ljubljana, Sv. Jakoba trg. 9. 9514

Lepo božično darilo!
Krasen kolij iz platina z briljanti in z velikim vtrom. ALOJZIJ SLAMIC, Selo 48, Moste. 9511

3000 kg dobrih zimskih jabolk se
prodajo (tudi v manjših količinah). Naslov v upravnistvu Slovenskega Naroda. 9524

Absolviran maturant (gimnazijec)
in s 4 semestri filozofije na dunajski univerzi išče mesta v kakšni banki ali večini podjetju. Govori nemško in hrvaško. Ponudbe pod »Maturant 9517« na upravo Slov. Naroda. 9517

Samostojen trgovec primerne starosti
nešane stroke, dober manufakturi, samo z dobrimi referencami, išče temu primerne službe, najraje kot poslovodja dobrega podjetja, eventualno prevzame mesto dobrega potnika ali skladiščnika. Pristopim tudi kot kompanjon s primernim kapitalom. Ponudbe pod »Kompanjon 9422« na upravo Slov. Naroda. 9422

Išče se takoj 150.000 K posojila
hišo. Vrednost 800.000 K z 8% obrestmi na leto dni in vključenju na prvem mestu. Ponudbe naj se blagovljijo poslati pod »Trgovina H. B. 9527« na upravnistvo Slov. Naroda. 9527

Išče se popolnoma izvežbana praktična
poslovodkinja z večletno prakso za novo trgovino (podružnico) z mešanim blagom v Senčurju pri Kranju. Gupice, katere znajo kuhati imajo prednost. FRANC DOLENC, Kranj. 9489

Pozor! Prodaja se lepa stav-
bena parcela na Mišičevci cesti nasproti sodnih zaprov 836 m². Prodaja se radi odhoda iz Ljubljane najšemu ponudniku. Pismeno ponudbe pod »Stavba 9121« na upravo Slov. Naroda. 9121

Zahtevajte vedno in povsod ustno
vodo

Prodaja se lepa stav-
bena parcela na Mišičevci cesti nasproti sodnih zaprov 836 m². Prodaja se radi odhoda iz Ljubljane najšemu ponudniku. Pismeno ponudbe pod »Stavba 9121« na upravo Slov. Naroda. 9121

Zahtevajte vedno in povsod ustno
vodo

Prodaja se lepa stav-
bena parcela na Mišičevci cesti nasproti sodnih zaprov 836 m². Prodaja se radi odhoda iz Ljubljane najšemu ponudniku. Pismeno ponudbe pod »Stavba 9121« na upravo Slov. Naroda. 9121

Zahtevajte vedno in povsod ustno
vodo

gorke božične pazne ke bo imel, kadar pride po drva na Dolenjsko c. 50 št. 5. Prodaja jih na metre žagane in očipljene. Priporoča se Jos. Plankar.

Trgovsko podjetje išče knjigovodjo,
moč izvežbanega tudi v ameriškem knjigovodstvu. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 9534

Novost!
»Multiplex« računski stroj. Deli, množi avtomatično do 1.000.000 in več. Potreben v pisarnah, trgovinah, šolah itd. Zepna ubika. Cena na povzete 14 K. Proti predplačilu 10 K. Trgovci velik popust. Eošilja: R. COTIC, Vrhnika. 9532

Novost!
»Multiplex« računski stroj. Deli, množi avtomatično do 1.000.000 in več. Potreben v pisarnah, trgovinah, šolah itd. Zepna ubika. Cena na povzete 14 K. Proti predplačilu 10 K. Trgovci velik popust. Eošilja: R. COTIC, Vrhnika. 9532

Novo elegantne sanj za 6 oseb in več
vrste kakor več vozov (zapravlencev) in breke prodaja IVAN MANDELČ. kolarstvo, Koče-je. 9491

Zajamčeno pristna štuto-
merška in haloška vina letnikov 1917, 1918, 1919 in 1920 nudi po nizkih cenah JOSIP URH, veletrgovina z vinom v Ormožu. 9525

Gospodarska zadruga v Gornji Rad-
daj večjo množico štutomerškega vina z leta 1918 in 1919. Ponudbe na ravnateljstvo zadruga. 9415

KOLESA
shranjuje preko zime
tvrdka

A GOREC, Ljubljana
Gospodarska c. 14.

KOLESA
shranjuje preko zime
tvrdka

A GOREC, Ljubljana
Gospodarska c. 14.

KOLESA
shranjuje preko zime
tvrdka

A GOREC, Ljubljana
Gospodarska c. 14.

KOLESA
shranjuje preko zime
tvrdka

A GOREC, Ljubljana
Gospodarska c. 14.

KOLESA
shranjuje preko zime
tvrdka

Trstje za strope izdelane in prodaja
na debelo in drobno m² po K 4-80 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trstovo. 4256

VODOVODNE CEVI
v premeru po 4/4 in 5/4 cele oddaja, dokler traja zaloga, mnogo pod dnevno ceno, tvidka J. Razborščak, Smartno pri Litiji. 9355

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna, se ceno prodajo. Naslov se izve pri Anončnem zavodu Drago Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 9112

2 železni blagajni
na novo renovirani, izgledata kakor novi, i. s. ena št. 2, druga št. 8, dvo-krilna,

Parni stroji

45 PS, 12 PS in 8 PS se prodajo takoj, bencinski motor 25 PS, avtomotor na 2 cilindra z nagonom in hladilnikom, vse v Ljubljani. Amelija, Zrinskihova c. 6.

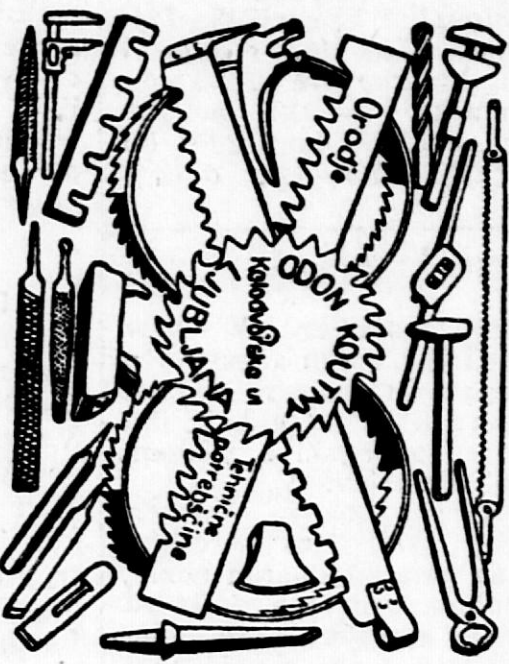
Črno deteljo plačamo po najvišji ceni.
Sever & komp., Ljubljana,
Wolfova ulica 12

G. F. Jurásek

uglasovalac glasovnikov in trgo-
vce z glasbilo
Ljubljana, Wolfova ul. 12

Vecje posestvo

s poslojem v dobrem stanju, z nji-
vami, travniki in gozdovi ter z vso
živino in poljedelskim orodjem pol ure
od kolodvora na Dolenjskem, okraj
Novo mesto, se prodaja. Pojasnila v
Ljubljani, Dolenjska cesta 10.

Modna trgovina A. Sinkovic nasl.

Ljubljana, Mestni trg

priloga svojo novo došlo zalogo modnega blaga.
Cene nizke! Cene nizke!

Jedini na Balkanu

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

Stampa se u 50.000 primeraka i kao ekonomsko-informativni list, dobro uređen, zanimljiv, potreban, on je uspeo da za kratko vreme prođe u sve krajeve naše zemlje.

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

je jedini časopis ove vrste i najviše su njime zainteresovani proizvođači, industrijalci, trgovci i zanatlije jer u svakom broju nalaze sva obaveštenja koja su im potrebna. Naručio ih je

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

zainteresovao sa svojim rubrikama „Prodaja“ i „Kupnja“ u kojima ovaj časopis kao organ Muzeja Medjunarodne Trgovine i Industrije publikuje u svakom broju sve ponude stranih artikala i tražnje naših zemaljskih proizvoda, koje Muzej dobija svako dnevno iz celog sveta. I tako oni koji imaju neki zemaljski produkt na prodaju nadju uvek najboljeg kupca, a oni pak koji trebaju neki strani artikal nabave ga iz prve ruke i po najpovoljnijim cenama.

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

je najpodesniji časopis za oglašavanje jer ne samo da se razstira mnogo više od svih dnevnih listova, nego se i čita mnogo više, uvek je pred očima. Pritom cene oglašavanja su mnogo jeftinije nego u ostalim listovima. Pretplatu koja iznosi 50 — Din. godišnje treba slati administraciji

„Medjunarodni trgovinski posrednik“

Beograd, Književne Ljubice ul. broj 9, sa oznakom artikala koje pretplatnik ima na prodaju kao i onih koje on treba da bi se to brezplačno moglo publikovati u narednom broju posle čega će pretplatnik dobiti hiljadama tražnja za ono što nudi, kao i hiljadama ponuda za ono što on treba.

Tarifa oglaš. na zahtev

9493

Priloga se tvrdka

Jos. Petelinc,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

kovarska zaloga šivalnih strojev v vseh opre-
mah za domačo rabo, za krojač
original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezni deli za
vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Naznanilo!

Cenjenim damam vljudno naznanjam, da sem po svojem pokoj-
nem možu prevzela krznarsko obrt ter jo bočem izvrševati s po-
močjo poslovdce. Za nadaljna naročila kakor izdelovanje kožu-
hovinastih garnitur in njih moderniziranje se najtopleje
priporočam

A. ROT, krznarstvo, Ljubljana, Gradišče št. 6.

Krasno izbire božičnih daril

po nižanih cenah priloga

M. Tičar, Ljubljana

Šelenbargova ul. 1 Sv. Petra c. 26

Priloga se tvrdka

IGNAC ŽARGI

Ljubljana, Sv. Petra c. 3

za božična darila, raznega perila za gospode in dame, dalje
predpasnikov, raznih pletenin, jopic, šalov, čepic, rokavic, no-
gavice itd. za dame, gospode in otroke.

Dvakrat prečiščeni salonski petrolej

v lesenih in železnih sodih se dobi naj-
ceneje v vsaki množini pri

J. Mahorko, Maribor

Slovenska ulica št. 6.

Bencinski motorji

izdelki Semerniške tvornice strojev, 4, 8 in 16 HP. 1, 2
in 4 cilindrske izvršitve za kmetijstvo in obrt in razsvet-
ljevalne namene izborna porabne, kompl. obratno oprem-
ljeno dobavlja s skladišča na Dunaju

Philipp Hamber, G.m.b.H.

generalni zastopnik Semerniške tvornice za gradnjo
strojev in vagonov

Wien, 7. Bezirk, Neubaugasse 38.

Brzjavni: Aggregator, Wien. Tel. 31223, 35556.

Pozor!

Ako hočeš imeti
lepe bele zobe.
Ukoraj tati antisepti-
čno bistvo vodo

Dental

Dobi se povsod.

Prispeli „Kontinental“

pisači strojevi sa latinicom ili cirilicom. Vrpce za sve pisače
strojeve, karbonski papir i sav ostali pribor.

Ilica 25/I. Nottter i drug, Zagreb. Tel. 9-27.
Vlastita mehanička radiona. Vlastita mehanička radiona.

Vrlo važno za kućevlastnike i graditelje kuća!

Blagajne za uzidati. Prištednja na prostoru, sigurnost vatri
i provali. — Blagajne u svim veliči-
nama na skladištu. Asbestni ormari za knjige, blagajne sa pultom.

Opis na zahtjev badava
Ilica 25., I. Nottter i drug - Zagreb, Telefon. 1-27

Božična darila za šolarje in tehniko!

Risalna orodja u vseh velikostih dobavlja

Delavnica za precizno mehaniko

Viljem Sequardt, Ljubljana,

Dalmatinova ulica št. 5.

Trgovina z geodetičnim, zemljemernskim in tehničnim instrumenti in potreb-
ščinami. Popravila fotoaparata. Brušenje risalnih peres. Zajamčeno precizna
reifikacija geodetičnih instrumentov! 9573

Pugel in Rossmann

veletrgovina z vinom,
Maribor.

Brzjavni: Pugel, Maribor.
Tel. intern. 34

dobavlja brez konkurence
točilna, namizna in stekle-
nična vina.

Rudolf Pevec

trgovec v Mozirju,

je otvoril svojo podružnico v Beški, Srem, v bližini Beo-
grada in Novega Sada ter bode v položaju najceneje
in najkulantneje postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo,
ječmenom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo,
svinjami, vinom karlovaškim in banatskim, vse najceneje po
dnevni ceni. Naročila naj se pošiljajo direktno na tvrdo
Rudolf Pevec v Beški, Srem. Naslovi: Pevec, Beška, Srem
Nakupoval bočem direktno od kmetov ter bočem mogel
konkurirati z vsako drugo tvrdo Obenem se bodo tam-
kaj prodajale deske, les in drogi. Slovencem se bodo
brezplačno dajale eventualne informacije. Za mnogobrojno
naročilo se priloga

Rudolf Pevec, prva slovenska
trgovka v Sremu.

Lepa vila.

V Ebeu št. 19, pošta Kočevska Re-
ka, se prodaja takoj enonadsrtna vila,
pripravna za gostilno in obrt, ima 5
sob, 2 kuhinje, nekaj pohištva, hlev
sadni vrt, senjak, 2 se ožiti, 2 njiv,
gozdč, dobro kapnico. Vprašati pri
I. Graber u. Celovec, Bahnhofstrasse
47 ali pri okraj. gozdariu Ed. Dietz v
Ebeu, pošta Kočevska Reka, pri kate-
rem se naj kunc pred ogledom zglase.
Posredovalci izključeni. 8850

Prezvel sem zastopstvo pro-
vratnih tvornic:
nudi elektrorotečni mate-
rijal, betonsko železo, razli-
čen železni material in mo-
torje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić
Beograd, Miletića ul. 15.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

— Brzjavni naslov: Banka Ljubljana. —

Delniška glavnica 50.000.000 — kron.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni zakladi 45.000.000 — kron.

— Telefonska številka 261 in 413. —

Glavnica z rezervami 95.000.000 — kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptujju in Brežicah.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut
in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE